

Ya libru mepanggap kadatu

Guwes

Nasákup datu tangámalan Juda se Simeon ya íli Canaan

1 Ay kane matay tu Joshua, ay nán datu iIsrael ke APU, “Inna kadakami nga tangámalan ya munna nga mawe manggubát kadaya Cananeo? ²“Ay nán ne APU nga nesungbát, “Daya tangámalan Juda, ta aggída ya nangipiyáran ku kitúni nga lusà.” ³Ay tútu nán datu tangámalan Juda kadatu tangámalan Simeon, “Sengán dakami nga mawe manggubát kadaya Cananeo nga mag-agyán ki lusà a nengáni kadakami. Ay se mikayu sengán pe nga manákup kiya lusà a nengáni kadakayu.” Ay díkod nawe sinengán datu tangámalan Simeon datu tangámalan Juda. ⁴Ay tútu nawe nakigubát datu tangámalan Juda kadatu Cananeo. Ay nepaábà ne APU kaggída datu Cananeo se datu Perizeo. Sangapúlu ríbu datu pinatay da ka Bezek. ⁵Ay kitúni Bezek, ay nasmà da tu Ari Adoni-bezek se datu suldádu na. Ay ginubát dada. Ay naábà tutu wala datu Cananeo se datu Perizeo. ⁶Nagtálaw tu Ari Adoni-bezek. May impal da panda kitu nakatiliw da kaggína, ay se da pinútul datu indadakkal datu íma na se bingil na. ⁷Ay nán tu Adoni-bezek, “Tu idi pe yin ya bálát ne Dios kiyà, kadatu kinuw-kuwà kitun kadatu pittu púlu wa à-ári, nga pinútul ku datu indadakkal datu íma da se bingil da. Ay maggalà da ngala pe kadatu bugta kitu taggad tebol ku.” Ay se da nippan ka Jerusalem; ay kitúni tu natayán na.

⁸Ay se yala rinaut daya tangámalan Juda ya Jerusalem, ay se da nga sinákup. Pinatayán da datu tolay, se dala sinidug tu íli. ⁹Ay se da nawe nesarunu nga ginubát datu Cananeo, nga mag-agyán kadatu ban-bantay ka Negeb, se datu mag-agyán kadatu tana-tanáp. ¹⁰Ay se da nawe ginubát pe datu Cananeo nga mag-agyán ka Hebron nga nepangágan da kitun ka Kiriát-arba. Pinatay da pe de Sheshai, Ahiman se Talmái.

1:0 Daya “Guwes” nga nán na kídi, ay akkan ummán kadaya nán ta nga guwes kadedi nga al-algaw. Datu “Guwes” nga nán na kitun, ay ap-apu datu suldádu da kitun.

Sinákup tu Otniel ya íli Debir

(Jos. 15:13-19)

¹¹ Ay nanggayát ka Hebron, nawe da rinaut tu íli Debir, nga nepangágan da kitun ka íli Kiriát-sefer. ¹² Ay nán tu Caleb, “Ipaatáwa ku nge Acsa nga babbalásang ku ki oray iinna nga mawe mangraut se manákup ka íli Kiriát-sefer.” ¹³ Ay tu Otniel nga an-anà tu Kenaz nga udiyán Caleb tu nakasákup kitu íli. Ay díkod aggína tu nangatáwa kitu Acsa. ¹⁴ Ay kane magatáwa da ngin, ay kinagi ne Acsa kitu atáwa na nga mawe magadang ke ama na ka tálun. Ay tútu nawe tu Acsa ka giyán tu Caleb. Ay kane maglugsád kitu asnu na, ay nán ne Caleb kaggína, “Nágan na masápul mu?” ¹⁵ Ay tútu nán na, “Magadang ngà kuma kikaw ka rigálu. Niddán nà in ka lusà, may áwan ta pangalakkán ka danum.” Ay tútu nidde tu Caleb kaggína tu isa dissu nga lusà a atán gabbuwà na ki pane ngátu se panimbaw na.

¹⁶ Ay kane magtálaw datu tangámalan Juda ka Jerico, ay nebulun kaggída datu Keneo, nga tangámalan tu katugáangan tu Moses. Ay se da nag-agyán kitu ir-ir-er ka Juda kitu panillod Arad, nga pag-agyanán pe datu tolay kitúni.

¹⁷ Ay datu tangámalan Juda, ay nawe da nga sinengán datu tangámalan Simeon nga nanggubát kadatu Cananeo nga mag-agyán ka íli Zefat. Ay inábà dada se da dinadál tu íli da. Ay tútu nengágan datu íli ka Horma. ¹⁸ Ay nasákup datu tangámalan Juda pe ya íli Gaza se datu sakúpan na, Ashkelon se datu sakúpan na, se Ekron se datu sakúpan na. ¹⁹ Sinengán ne APU datu tangámalan Juda. Nasákup da ngámin datu ban-bantay nga giyán, may akkan da mapatálaw datu mag-agyán kitu tana-tanáp, ta atán takay da nga makigubát nga nàwa ka balayyang. ²⁰ Ay tu íli ka Hebron, ay nengáni ke Caleb, ta ittu tu nebílin tu Moses. Pinàpur na kitúni datu tangámalan datu tallu wa pútut tu Anak. ²¹ Ngamay datu tangámalan Benjamin, ay akkan da tagge pinatálaw datu Jebuseo nga mag-agyán ka Jerusalem. Ay díkod, panda kadedi nga al-algaw, ay atán pikam datu Jebuseo nga mag-agyán ka Jerusalem, nga kabulun datu tangámalan Benjamin.

²² Datu tangámalan tu Jose, ay nawe da nga rinaut ya Betel. Ay sinengán ne APU da. ²³ Nangibon da pikam ka nawe magispiya kitu íli. ²⁴ Ay kaggída

nga mameyag, ay nesabat da ya isa nga laláki nga gayát kitu íli, ay nán da kaggína, “Itùgud mu kadakami nu mapaanna ya ilalnà mi kiya íli, ay akkan mika an-anuwan.” ²⁵ Ay tútu netùgud natu laláki tu dálen na lumná kitu íli. Ay pinatayán da ngámin datu tolay kitu íli, may biniyág da tu laláki se datu akkobung na. ²⁶ Ay nawe tu laláki se datu akkobung na kitu lusà datu Heteo. Nangwa ka íli kitúni se na nengágan ka Luz. Ay ittu pikam ya ngágan na ka panda kadedi nga al-algaw.

²⁷ Ay daya tangámalan Manasse, ay akkan da pinatálaw datu tolay nga mag-agyán kadatu íli ka Bet-shean, Taanac, Dor, Ibleam, Megiddo se datu mag-agyán kadatu bar-bariyu da. Nag-agyán nala datu Cananeo kadatun il-íli. ²⁸ Ay kane bummílag datu iIsrael, ay inasassu da datu Cananeo, may akkan da pinatálaw da.

²⁹ Ay ummán pe kadatu tangámalan Efraim, akkan da pe pinatálaw datu Cananeo nga mag-agyán ka íli Gezer. Nepagyán nala datu Cananeo kaggída kitúni.

³⁰ Ay datu tangámalan Zebulun, ay akkan da pe pinatálaw datu Cananeo nga mag-agyán ka íli Kitron se ka íli Nahalol. Nepag-agyán da ngala kadatu iIsrael kitúni. May inasassu datu iIsrael da.

³¹ Ay akkan pinatálaw datu tangámalan Asher datu mag-agyán ka Acco, Sidon, Alab, Aczib, Helba, Afik se Rehob. ³² Nepag-agyán da ngala kadatu Cananeo kitúni pe yin, áta akkan da pinatálaw da.

³³ Ay akkan pe pinatálaw datu tangámalan Naftali datu mag-agyán ka Bet-shemes se Bet-anat. Nepagyán da ngala kadatu Cananeo. Ngamay pinagbalin da pe ka asassu da.

³⁴ Ay datu tangámalan Dan, ay nepàrù datu Amoreo kitu ban-bantay. Akkan da nga ipalúbus nga mag-agyán da kadatu tana-tanáp. ³⁵ Nag-agyán datu Amoreo ka íli Har-heres, Aijalon se Shaalbim. Akkan da nagtálaw kadatuni nga íli. Ngamay kane bummílag datu tangámalan Jose, ay inasassu dada. ³⁶ Ay tu sákup datu Amoreo, ay manggayát kitu patùdu ka Akrabbim se la magpatùdu manggayát ka Sela.

Inumbet ya anghel ne APU ka Bokim

2 Ay naggayát ka Gilgal, ay nawe ya anghel ne APU ka Bokim, se na nán kadatu iIsrael, “Netálaw takayu ka Egipto se takayu nippan kiya lusà a nekarì a ipakin-kuwa kadatu apuapu nu. Ay kinagì kitun

nga akkan ku paglikudán ya kari kadakayu. ²Ay nu dakayu, ay akkan kayu makitur-turátu kadaya tolay kiya kapannán nu wa íli. Dadàlan nu daya agdatúnán da. Ngamay, sinnan nu kod ya kinuwa nu! Akkan nu nekur-kurug ya bílin ku kadakayu! ³Túya kagiyán ku kadakayu kídí nga, akkan ku pataláwan daya tolay kiya lusà a kapannán nu. Magbalin da ka kagúra nu, ay daya diy-diyos da ya kapar-paroán nu.” ⁴Ay kane magina datu iIsrael dedi nga kinagi nату anghel ne APU, ay nagugolán da. ⁵Ittu ya gapu na nga nepangágan da tun na giyán ka Bokim (‘Nagsasángit’ ya piyán na kagiyán). Ay se yala nagdátun datu iIsrael ke APU kitúni.

Tu netattay tu Joshua

⁶Ay se yala binuwà tu Joshua datu tolay. Ay nagkakáwe da kadatu nengáni nga lusà kaggída ka kuw-kuwa da ngin. ⁷Ay kitu kasibbiyág tu Joshua, ay nagsirbi datu iIsrael ke APU. Ay oray kane matay yin, ay netul-túluy da tu nagsirbi ke APU ki báyat na nagbiyág datu ap-apu da, nga ittu datu nakasingan kadatu nakas-kasdáaw wa kinuw-kuwa ne APU pára kadatu iIsrael. ⁸Magatut se sangapúlu dagun tu Joshua nga pútut tu Nun kane matay. ⁹Ay netaman da kitu lusà a nengáni kaggína ka Timnat-heres, kitu ban-bantay ka Efraim, kitu dáya Bantay Gaas.

Naglikud datu iIsrael ke APU

¹⁰Ay kane matay datun na gakagaka, ay summukát datu sumarunu wa gakagaka. May akkan da ammu nge APU, se datu nakas-kasdáaw nga kinuw-kuwa na pára kadatu iIsrael. ¹¹Ay nadakè ki agsisíngan ne APU datu kuk-kuwaan datu iIsrael lin. Datu rebultu Baal lin datu day-dayáwan da. ¹²Naglikud da ngin ke APU nga Dios datu apuapu da, oray e Dios tu nangítalaw kaggída ka Egipto. Sabáli nga diy-diyos sin ya kur-kurugan da; datu diy-diyos datu tolay kitu lebut da ya day-dayáwan da ngin. Pinar-parrungat da nge APU. ¹³Nigsán da nge APU, ay e Baal se Astartes daya day-dayáwan da ngin. ¹⁴Ay gapu kiyán, ay naturun tutu wala tu rungat ne APU kaggída nga iIsrael. Ay tútu binay-án na datu kalínga da nga mangraut kaggída, se magarisamsam kadatu kuw-kuwa da. Nepeturayán nada kadatu kalínga da. Akkan da madurayán nin datu kalínga da. ¹⁵Ay

ki káda ipappan da nga makigubát, ay ipaábà ne APU da, ta ittu tu kinagi na kaggída. Ay masulítan da tutu wala.

¹⁶ Ay gapu kiyán, ay niddán ne APU da kadatu mangiapu kaggída nga ittu datu mangigdù kaggída kadatu mangraut kaggída. ¹⁷ May akkan ikur-kurug datu iIsrael datu mangiapu kaggída. Nigsán da tutu wala ngin tu nepagangay kadatu apuapu da kitu angngikurug da kadatu bil-bílin ne APU. Datu sab-sabáli nga diy-diyos mán kammin datu pà-pàgan da day-dayáwan. ¹⁸ Ay ngámin datu apu nga nidde ne APU kaggída, ay binul-bulun ne APU da. Nigdù nada, kadatu kalínga da kitu báyat na nagbiyág da. Ata makalakkán ne APU kaggída, gapu kadatu kapar-parigátan da, gapu kitu mamal-pallà se mamà-paultu kaggída. ¹⁹ May nu matay tu ap-apu da, ay toliyan manin datu tolay datu gagángay da. Ay nadà-dakè lugud agpà ya kuk-kuwaan da may datu kinuw-kuwa datu apuapu da. Daya sab-sabáli nga diy-diyos daya sir-sirbiyán da se day-dayáwan da. Akkan da ngin piyán na igsán datu nadakè a kuk-kuwaan da. Nagsúkir da tutu wala ngin. ²⁰ Ay tútu nakarungat tutu wala nge APU kaggída, ay tútu nán na, “Gapu ta akkan kinurug dedi nga tolay datu nebílin ku kadatu apuapu da, se akkan dà ipang-pángag gin, ²¹ ay akkan ku win pataláwan daya tolay ya atán pikam kiya lusà da, nga akkan na pinatálaw tu Joshua kitun kitu kasibbiyág na pikam. ²² Ay usaran kuda nga mangammu nu pagan-anu dà pikam surútan dedi nga iIsrael, nga ummán kadatu apuapu da. ²³ Ay tu idi ya gapu na nga binay-bay-án nala ne APU datun na tolay nga mag-agyán kitu íli da, se akkan na kinaru nga pinàpur da, se akkan nada nepaábà kitu Joshua kitun.

Datu nabansi nga tolay ka Canaan

3 Ay binay-án nala ne APU nga magyán ka Canaan datu tolay ya akkan iIsrael, ta senu aggída ya panisting na kadatu iIsrael, nga akkan pikam nakapádas makigubát kadatu iCanaan. ² Kinuwa na ya ummán kídi, ta senu matùgúdán daya iIsrael nga makigubát, nangrúna kadaya akkan pikam nakapádas makigubát. ³ Ay datu tolay ya nabansi ka Canaan, ay datu tolay kadatu limma nga íli datu Filisteo, se ngámin datu Cananeo, datu Sidoneo, datu Hiveo nga mag-agyán kadatu ban-bantay ka Lebanon, manggayát ka bantay Baal-hermon panda ka Lebo-hamat. ⁴ Ay tu dayán datu nabansi nga akkan iIsrael nga usaran ne APU nga manisting kadatu

iIsrael nu ikurug da datu lin-lintag nga nidde na kitu Moses kadatu apuapu da. ⁵ Ay díkod nepag-agyán datu iIsrael kadatu Cananeo, Heteo, Amoreo, Perezeo, Hiveo se Jebuseo. ⁶ Ay nangatáwa datu iIsrael kadatu babbay dayán na tolay, ay se nepaatáwa da pe datu babbay da kaggída. Ay nepagday-dáyaw da pe kadatu diy-diyos da.

Kinuwa ne APU nge Otniel ka apu

⁷ Ay nagbásul manin datu iIsrael ke APU. Pinaglikudán da ngin ne APU nga Dios da, ay se da nagday-dáyaw kadatu rebultu natu diy-diyos nga Baal se datu adígi natu diy-diyos nga Ashera. ⁸ Ay tútu nakarungat tutu wala nge APU kaggída nga iIsrael, ay díkod binay-án na tu Cushan-Risataim nga ári ka Mesopotamia nga mangsákup kaggída nga iIsrael, ay se na neturayán da ki unag na walu dagun. ⁹ Ay kane makiseng da ke APU, ay nangibon manin ne APU ka tolay nga mangwaya kaggída. Nebon na tu Otniel nga pútut tu Kenaz nga udiyán tu Caleb. ¹⁰ Ay neturayán na Ispiritu ne APU tu Otniel nga mangiapu kadatu Israel. Nawe na ginubát tu Ari Cushan-Risataim ka Aram. Ay pinangábà ne APU. ¹¹ Ay díkod naginggap datu iIsrael ki unag na appát púlu dagun. Ay se yala natay tu Otniel

Tu Ehud tu nagbalin ka apu datu iIsrael

¹² Ay akkan nagbayág, ay tinoli kammin datu iIsrael datu nadakè a kuk-kuwaan da. Ay tútu pinagbalin ne APU tu Eglon nga ári ka Moab nga nabílag may datu iIsrael. ¹³ Naggaddù de Eglon, se datu Ammonita se datu Amalekita, se da nawe ginubát se inábà datu iIsrael. Ay se da sinákup tu íli nga adu palma. ¹⁴ Ay sangapúlu se walu dagun nga nagsirbi datu iIsrael kitu Ari Eglon, nga ári ka Moab.

¹⁵ Ngamay kane kinumraw datu iIsrael ke APU nga makiseng kaggína, ay nebon na nge Ehud nga mangasígid, nga pútut tu Gera, nga isa kadatu tangámalán Benjamin, ta aggína ya mangisalákan kaggída. Ay binon datu iIsrael tu Ehud nga mawe mangidde ka rigálu da kitu Eglon nga ári ka Moab. ¹⁶ May sakbay nga mawe tu Ehud, ay nagbattál pikam ka ampiláng na nga gudduwa mitru ya kadaddu na, nga naganubáng ya ngárab na. Ay se na netàlikád kitu amin-diwanán na, nga nesirù kitu amin-unag tu bádu na. ¹⁷ Ay se na neáwat tu rigálu datu iIsrael kitu Ari Eglon nga dumúma

lùmag. ¹⁸ Ay kane midde tu Ehud tu rigálu kitu ári, ay pinapan na ngin datu nangagtu kitu rigálu. ¹⁹ Ngamay nagulli ye Ehud kane makadatang kitu giyán tu rebultu nga batu, kitu adanni ka Gilgal. Nawe kitu giyán ári, ay se na nán kaggína, “Apu ári, atán dámag ku nga pára kikaw wala.” Ay tútu “Panáwan dakami!” nán na kadatu bobonan na. Ay díkod lumawán da ngámin. ²⁰ Ay se yala umadanni tu Ehud kitu ári nga atán magtutúgaw kitu nalnáv nga kuwatu na kitu amingúdu natu balay na. Ay nán tu Ehud, “Atán ya pekagi ne Dios kikaw.” Ay kane magsíkad tu ári, ²¹ ay inásut tu Ehud tu ampiláng na nga atán kitu amin-diwanán na, ay se na nesuwè kitu sinay tu ári. ²² Sumilput tu ampiláng kitu addag natu ári. Ay gapu ta nalùmag, ay netamal ngámin tu ngárab tu ampiláng meráman tu lilikkamán na. Ay tútu akkan na tagge inúrut tu ampiláng. Ay lumawán ya ragit ta gayát kitu sinay na. ²³ Ay se yala lummawán tu Ehud kitu kuwatu se na netulbà datu gitap natu kuwatu kitu gúdu.

²⁴ Ay kane nagtálaw win tu Ehud, ay inumbet datu bobonan tu ári, nasingan da nga netulbà datu gitap tu kuwatu. Dalínán da nu atán ki kasilyat tu ári. ²⁵ Ay tútu nagiddag da, ta máliyaw da. Ngamay kane áwan lumawán kitu ári ka nabayág, ay inalà da tu tulbà se da linútán tu kuwatu. Ay nasingan da ngin tu ári nga newawaren kitu datág nga natay.

²⁶ Ay kitu aggid-iddag datu bobonan tu ári, ay nakaadayyu win tu Ehud. Liniwánan na ngin tu giyán datu rebultu nga batu, ay se la nga nagtálaw wa nawe ka Seira. ²⁷ Ay kane makadatang kadatu ban-bantay ka Efraim, ay nagtanggoyob nga mangayáb kadatu iIsrael nga makigubát. Ay díkod naglalbet datu iIsrael se nada neapuwán. ²⁸ Ay nán na kaggída, “Dádun, ta ipaábà ne APU kadakayu daya Moabita nga kalínga nu.” Ay díkod summúrut da kitu Ehud, se da sinákup tu giyán na babàlangán ka wángag Jordan, nga mameyag ka giyán datu Moabita. Ay áwan da tutu wala pinabàlang nga tolay. ²⁹ Ay kitun nga algaw, ay nasurù 10,000 nga Moabita datu pinatay da, nga pabeg nabílag se narungat makigubát. Awan tutu wala tu nakatálaw kaggída. ³⁰ Ay díkod sinákup datu iIsrael tu íli Moab. Ay nanggayát kitun, ay naginggap datu iIsrael ki unag na walu púlu dagun.

Tu Shamgar

³¹ Tu Shamgar nga pútut tu Anat tu summukát kitu Ehud nga ap-apu datu iIsrael. Nesalákan na datu iIsrael kadatu Filisteo. Annam gatut nga Filisteo tu pinatay na. Takkan na ippapardád ki báka tu pinagpatay na kaggída.

Tu Debora se tu Barak

4 Ay kane matay tu Ehud, ay nadakè manin ya kuk-kuwaan datu iIsrael ki agsisíngan ne APU. ² Ay tútu pinasákup ne APU da kitu Ari Jabin nga Cananeo nga ári ka Hazor. Ay tu ap-apu datu suldádu na, ay tu Sisera nga mag-agyán ka Haroshet-ha-goiim. ³ Ay tu Ari Jabin, ay uwad siyám gatut nga lúgán na pára ki gubát nga nàwa ka balayyáng. Ay narawat pà nang kitu nangituráy na kadatu iIsrael. Pinal-pallà nada ki unag na duwa púlu dagun. Ay tútu kinumraw manin datu iIsrael ke APU nga makiseng.

⁴ Ay kadatun na al-algaw, tu Debora nga profeta nga atáwa tu Lappidot, tu ap-apu datu iIsrael. ⁵ Nasapár nga magtutúgaw tu Debora kitu linung tu palma na, nga atán kitu nagbátán na Rama se Betel, kitu ban-bantay ka Efraim. Ay kitúni tu kapannán datu iIsrael nu atán ríri da nga padisidirán da kaggína. ⁶ Kitu namissán, ay pinaayabán tu Debora tu Barak nga pútut tu Abinoam nga iKedes nga sákup datu tangámalán Naftali. Ay kane makalbet tu Barak, ay nán tu Debora kaggína, “Tu idi ya bílin ne APU nga Dios kikaw; mangayáb ka ka sangapúlu ríbu nga lalláki kadaya tangámalán Naftali se kadaya tangámalán Zebulun, ay se mu ippan da ka bantay Tabor. ⁷ Ay se ku la papannan ne Sisera nga ap-apu daya suldádu ne Jabin ka wángag Kishon, kabulun na datu suldádu na se datu lúgán na nga pára ki gubát. Pangabáan takayu kaggína kitúni.” ⁸ Ay nán tu Barak kitu Debora, “Mawe yà a nu mawe ka pe. Ngamay nu maddi ka, ay maddi yà pe.” ⁹ Ay díkod nán tu Debora, “Ara a lugud, mawe yà pe. Ngamay akkan ikaw ya mapadayáwan, ta ipaábà ne APU nge Sisera ki isa nga babay.” Ay díkod nebulun tu Debora ke Barak, ay se da nawe ka Kedes. ¹⁰ Inayabán tu Barak datu tangámalán Zebulun se datu tangámalán Naftali

3:31 Idi nga aruminta ay isa nga takkan na atán nasígád da balayyáng ki untù na. Ittu ya isudsud da ki báka nu piyán da nga napardád.

nga mawe ka Kedes. Sangapúlu ríbu ngámin datu lalláki nga kumíwid kaggína. Kabulun da pe tu Debora.

¹¹ Ay kitun na tiyampu, ay kinumtuway kadatu kabbulun na, tu Heber nga Keneo, nga gakagaka tu Hobab nga katugángan tu Moses. Nawe nagkampu kitu giyán natu káyu wa owk ka Elon-bezaananim nga adanni ka Kedes.

¹² Atán nangidámag ke Sisera nga nawe nge Barak ka Bantay Tabor.

¹³ Ay díkod inurnung na datu siyám gatut nga lúgán na nga makigubát, se datu ngámin suldádu na. Nagtálaw da ka Haroshet-ha-goiim se da nawe ka wángag Kishon. ¹⁴ Ay se la nán tu Debora kitu Barak, “Ara ngin! Ta ipaábà ne APU kikaw nge Sisera kídi nga algaw.” Ay díkod nanagut tu Barak ka bantay Tabor, kabulun na datu sangapúlu ríbu nga suldádu na.

¹⁵ Ay kane dummarup de Barak, ay pinagriddù ne APU datu suldádu ne Sisera. Ay díkod nasip-siparà da. Ay tu Sisera, ay naglugsád kitu lúgán na, ay se yala nagtálaw. ¹⁶ May impal de Barak datu nakalúgán, se datu suldádu, panda ka Haroshet-ha-goiim. Awan nakalásat kadatu suldádu tu Sisera. Natay da ngámin.

¹⁷ Ay tu Sisera, ay nagtálaw se la nawe kitu báwi tu Jael nga atáwa tu Heber nga Kineo. Ata napiya ya akibul-bulun tu Jabin nga ári ka Hazor kadatu pamilya tu Heber. ¹⁸ Ay kane masingan tu Jael tu Sisera, ay nawe na sinabat, se na pinalnà kitu báwi na. “Lumnà ka, ápu. Akkan ka magansing,” nán na. Ay díkod linumnà tu Sisera kitu báwi na, ay se na kinalumútán. ¹⁹ Ay se la nán tu Sisera kaggína, “Iddán nà mán ka danum ta sikkinum mà tutu wala ngin.” Ay tútu pinenum tu Jael ka gátas nga nippáy kitu lálát nga aggipayán da ka gátas, se na kinalumútán kammin. ²⁰ Ay nán tu Sisera, “Magyán ka ngala kiya gagyángán. Ay nu atán umbet magsaludsud nu atán inumbet nga tolay kídi, ay kagiyam nga áwan,” nán na. ²¹ May kane matalà tu Sisera, gapu kitu napalotán pà nang nga unaw na, ay nangalà tu Jael ka pátù báwi se martilyu. Ay se yala nagpal-palallán nga umadanni kitu Sisera, se na nepátù tu pátù kitu pingpingat na, ay sumilput kitu lusà. Ay tútu natay tu Sisera. ²² Ay kane inumbet tu Barak nga magsápul kitu Sisera, ay sinabat tu Jael se na nán, “Lumnà ka, ta ipassingan ku kikaw ya laláki nga sap-sapúlam.” Ay díkod linumnà tu Barak kitu báwi, ay nasingan na nga natay yin tu Sisera, ay se atán nepapátù a pátù báwi kitu pingpingat na.

²³Ay díkod, kitun na algaw, ay nasingan datu iIsrael tu inangngábà ne Dios kitu Jabin na ári ka Canaan. ²⁴Ay netul-túluy datu iIsrael tu nanggubát kitu Jabin nga ári ka Canaan, panda kitu nakapatay da kaggína.

Tu kansiyon tu Debora

5 Ay kitun na algaw, ay nagkansiyon de Debora se tu Barak nga pútut tu Abinoam. Tu idi tu kansiyon da:

²Day-dayáwan nu nge APU!

Ta daya iIsrael, nebálat nada,
kane nepindu da kaggína
daya baggi da.

³Manggina kayu, dakayu wa à-ári se agtuturáy!

Magkan-kansiyon nà ka pagday-dáyaw ku
ke APU nga Dios daya iIsrael.

⁴O APU, kane magtálaw ka ka Seir,

se ka nanalen ka lusà Edom,
nangyagyag ya kalawagán,
se nagudán ka napalotán,
ta daya alúyut ka lángit, ittu daya netàntagán.

⁵Nataryun daya ban-bantay,

ki àráng mu APU,
nga Dios ka Bantay Sinai,
se Dios na Israel.

⁶Kitu al-algaw nga atán tu Shamgar, nga pútut tu Anat,
se atán tu Jael,

áwan manalen kadaya dadakkal kalsáda,
ta daya bibittì a dálen ya dal-dalenan da.

⁷Man-manu da tolay kadaya bar-bariyu,

panda kane dumatang ka, Debora.
Kadaya iIsrael, ikaw ya bátug ina da.

⁸Kane sab-sabáli nga diy-diyos

daya day-dayáwan da,
pabeg gubát ya kasang-sángu da;
may oray kalátang onu say-áng, áwan da masma

daya appát púlu ríbu nga suldádu daya iIsrael.

⁹Ya uray ku se púsù,

atán kiya apu daya iIsrael nga suldádu,
se kadaya tolay nga nagbuluntaryu.

Maday-dáyaw nge APU!

¹⁰Lam-lamtan nu idi, dakayu wa babànáng,

nga magtatákay kadaya asnu wa pusà,
se magtutúgaw ki addag da, ki ulat nga nalamà,
se dakayu wa napubri nga magdal-dalen nala ki kalsáda.

¹¹Ginán nu ya pagbàbànanan da tolay

kiya giyán daya bubun.

Pagbàbànanan da ya napiya

nga kinuw-kuwa ne APU

pára kadaya ngámin na iIsrael.

Ay se la nagkakápan daya tolay ne APU kadatu ruwángan na fli.

¹²Ara, Debora, ara!

Magkansiyon ka!

Ay ikaw Barak, nga pútut tu Abinoam,
gumnikát ka, ta itálaw mu daya tiliw mu.

¹³Ay datu nabansi nga naturáy,

ay inumbet da nga nebulun

kadatu tolay ne APU

nga nakigubát kadatu suldádu wa narungat.

¹⁴Atán da naggayát ka Efraim,

nga lusà kitun datu Amalekita;

sumarunu da kikaw, Benjamin se daya tolay mu.

Gayát ka Makir, inumbet daya ap-apu suldádu;

atán da pe naggayát ka Zebulun nga ap-apu da suldádu.

¹⁵Inumbet pe daya ap-apu ka Issacar;

kabulun da nge Debora se tu Barak;

summúrut da kitu Barak

nga nawe kitu tanáp;

may daya tangámalán Ruben,

ay akkan da ammu ya uray da.

- ¹⁶Tura kayu wa nagbabansi yala kadaya karneru nu?
 Gapu nád ta piyán nu giginán
 ya agkarraw datu magtar-tarakan?
 Daya tangámalán Ruben,
 akkan makapaggaannúgut datu uray da.
- ¹⁷Nagbansi daya iGilead, ka dammáng Jordan;
 nagbansi da kitu bapor daya tangámalán Dan;
 daya tangámalán Asher, nag-agyán da ngala
 kitu adanni ka bebay nga babalay da. ¹⁸Ngamay daya
 tangámalán Zebulun se Naftali,
 ay nepusta da ngala daya biyág da ki akigub-gubát da.
- ¹⁹Ay datu à-ári ka Canaan,
 inumbet da ka Taanac, adanni ka awweg Megiddo,
 inumbet da nakigubát,
 may áwan da naarisamsam nga pirà.
- ²⁰Ay oray daya bittuwan ka lángit,
 ay nakigubát da,
 kaggída magdal-dalen, ginubát da tu Sisera.
- ²¹Nillud dada ka wángag Kishon,
 ki naggat nga áyus na wángag Kishon.
 Ara ngala nga ara, magbílag gà ala!
- ²²Madudúran daya kabalyu da,
 nga magdam-dam-ay kiya lusà.
- ²³“Mapánis daya toláy ka Meroz,” nán naya anghel ne APU.
 “Mapánis da, ta akkan da sinummeng ke APU,
 nga makigubát kadaya nabílag nga suldádu.
- ²⁴Mepadúma kadaya ngámin babbay nge Jael,
 nga atáwa tu Heber nga Kineo.
 Mepadúma kadaya ngámin na babbay, nga
 mag-agyán kadaya báwi.
- ²⁵Danum tu agngan tu Sisera kaggína, may gátas tu nidde na,
 tu pinakulnit nga gátas nga nidde na,
 napiya nga malúkung tu nangippayán na.
- ²⁶Inimmán na tu pátù ki kasígid na,

- ay tu martilyu, atán ki diwanán na.
 Se na nepátù tu pátù, kitu pingpingat tu Sisera.
²⁷Newaren nala nga natay,
 kitu àráng ne Jael.
²⁸Maglalamdaw nga sumángit tu ina Sisera,
 nga magid-iddag kaggína.
 ‘Taanna nád, tura áwaáwan pikam tu lúgán na?
 Tura ku áwan nala nga magína, kadatu kabalyu na?’ nán na.
²⁹Sinungbátan datu mamasírib nga babbay nga kabbulun na;
 may sinungbátan na kampela ngin nin pe tu saludsud na. ³⁰‘Get
 magguuwár da pikam kadaya arisamsam da.
 Isa onu duwa nga babay ya kuwa na káda suldádu;
 ya kuwa Sisera, ay dikolor se napiya nga bádu,
 se duwa nga naburdáan nga kebál suldádu.’
- ³¹O APU, matay kuma ngámin nin daya kalínga mu!
 Ngamay daya ngámin na maminya kikaw,
 ay ummán kuma ki lumtà a mata nga nawada tutu wala.”

Ay se da nga natalna ki unag na appát púlu dagun.

Tu Gideon

6 Nangwa manin daya iIsrael ka nadakè ki agsisíngan ne APU. Ay tútu nepeturayán ne APU da kadatu Midianita ka pittu dagun. ²Narawat tutu wala datu Midianita, ay tútu nagkakápan datu iIsrael nga nagsisirù kadatu liy-liyáng kadatu ban-bantay, se kadatu mabalin da pagsiruán. ³Ay káda magmúla datu iIsrael, ay mawe gubatan datu Midianita se datu Amalekita da, se datu duddúma pikam nga tolay ya gayát kadatu ir-ir-er ka pane lattakán. ⁴Umbet da magkampu kitu adanni kitu lusà da, ay se da dadàlan datu kamulán datu iIsrael panda ka Gaza. Awan da tutu wala nga ibansi kadatu annung datu iIsrael nga pagbiyág kuma. Alà da ngámin pe datu asnu, karneru se datu báka da. ⁵Ata nu umbet da, ay alà da ngámin datu báwi da, se datu an-animál da. Ummán da tutu wala ki adu wa dúdun na maglalbet. Akkan ta mabíláng da, ay oray pe daya kámel da. Inumbet da nga mangdadál kadatu nemúla datu iIsrael kadatu

lusà da. ⁶ Ay díkod gapu kiyán, ay napak-pakallà tutu wala datu iIsrael. Ay tútu kinumraw da nga makiseng manin ke APU.

⁷ Ay kane kumraw datu iIsrael nga makiseng ke APU gapu kitu amar-parígát datu Midianita kaggída, ⁸ ay nangibon ne APU ka profeta kaggída. Ay nán na, “Tu idi ya kagiyán ne APU nga Dios na Israel, ‘Netálaw takayu kitun kitu nakaasassu nu ka Egipto. ⁹ Nesalákan takayu kadatu Egipto, se kadatu ngámin na namal-pallà kadakayu. Pinatálaw ku ngámin datu kalínga nu, se ku nepakin-kuwa kadakayu datu lusà da. ¹⁰ Ay se ku nán kadakayu, ‘Iyà nge Yahweh nga Dios nu. Túya akkan kayu magdáyaw kadaya diy-diyos daya Amoreo, nga makin-lusà kiya pag-agyanán nu.’ Ngamay akkan kayu nanggina kiyà.”

¹¹ Ay se yala uwad anghel ne APU nga inumbet, se la nagtugaw kitu linung natu káyu wa owk ka Ofra, nga kuw-kuwa natu Joas nga gakagaka tu Abiezer. Ay e Gideon nga pútut tu Joas, ay madama magaggi ka trígo kitu agpagtán ka úbás kitun na oras, ta isir-sirù na tu aggaggi na kadatu Midianita. ¹² Ay nagpassingan kaggína kitúni tu anghel ne APU se na nán kaggína, “Bul-bulunan naka ne APU, ikaw nga nabílag se naturad nga makigub-gubát.” ¹³ “Apu!”, nán tu Gideon kaggína, “nu kurug ga atán kadakami nge APU, taanna lugud da ummán kídi ya mà-màwa kadakami? Ay wà giyán da ngin datu nakas-kasdáaw nga kinuw-kuwa ne APU nga nebàbànan datu ap-apu mi kadakami? Kinagi da nu mapaanna tu nangitálaw ne APU kaggída ka Egipto. Ngamay binay-bay-án nakami yin ne APU. Nepeturayán nakami yin kadaya Midianita.” ¹⁴ Ay tútu nán ne APU kaggína, “Mawe mu isalákan daya iIsrael kiya anngituráy daya Midianita. Usaram ya bílag mu. Iyà mismu ya mangibon kikaw.” ¹⁵ “May Apu,” nán tu Gideon, “paannán ku kuma ya mangisalákan kadaya iIsrael? Dakami nga magkakabagiyán ya kakapsútán kadaya tangámálán Manasse, ay se iyà ya kodiyan kadakami nga tangabalay. ¹⁶ Ay nán ne APU kaggína, “Bulunan taka, ay lap-laptan mu wala nga rapúnan daya Midianita; ummán ka sissa ngala nga tolay ya kagubát mu. ¹⁷ Ay tútu nán tu Gideon nga nesungbát, “Nu kurug ga idúma nà, ay passingannán nà mán lugud ka pakammuwán ku, nga ikaw kurug APU ya makiam-amomán kiyà. ¹⁸ Pangaásim, ta akkan ka pikam mawe, ta mawe yà a mangalà ka dátun ku kikaw.” “Ò a. Magyán nà ala kídi, panda ki aggulli mu,” nán ne APU nga nesungbát.

¹⁹ Ay tútu nawe tu Gideon nga nagparti ka urbun kalding se na nelútu. Ay nangrammay ka tangasalup nga arína, se na kinuwa ka sinápáy nga áwan pamalbád. Nippáy na tu karni ka làba, se tu digu kitu bánga, ay se na nippan kitu giyán natu anghel, nga atán kitu linung natu káyu nga owk. ²⁰ Ay nán tu anghel ne Dios kaggína, “Ippáy mu ya karni se ya sinápáy kiya útun nedi nga batu, se mu isiyà ya digu kiya sinápáy se karni.” Ay díkod ittu kurug tu kinuwa Gideon. ²¹ Ay se la nga tinùbit natu anghel ne APU kitu untù tu tàdukud na tu karni se tu sinápáy. Ay pagkilát na ngala ya apuy nga lumawán kitu batu, nga nanìdug kitu karni se sinápáy, ay se yala natàawan tu anghel ne APU. ²² Ay tútu nammuwán ne Gideon nga anghel ne APU tun. Ay tútu nakasáraw nga nán na, “Ayuy, Apu DIOS! Nasingan ku ya anghel mu!” ²³ Ngamay nán ne APU kaggína, “Akkan ka malídug, ta akkan ka nga matay.” ²⁴ Ay se yala nangwa nge Gideon ka altár pára ke APU, se na nepangágan ka Yahweh-shalom. Ay panda kídi, ay atán kam tun na altár ka Ofra, kitu lusà datu gakagaka tu Abiezer.

²⁵ Ay kitun na gabi, ay nán ne APU ke Gideon, “Alà mu tu mekàduwa nga toru wa báka na ama mu, tu pittu dagun na ngin na toru. Ay se mu la dadàlan ya altár ne Baal nga kinuwa tu ama mu, ay se mu ìlang ya adígi ne Ashera nga kataging na. ²⁶ Ay se ka mangipasikád ka kustu nga altár ne APU nga Dios mu kiya útun na bantay. Ay se mu idátun ka masidug ga dátun tu mekàduwa nga toru báka. Usaran mu wa panìdug tu ñilang mu nga adígi ne Ashera.” ²⁷ Ay díkod inayabán tu Gideon datu sangapúlu wa bobonan na, se da kuwaan tu nebílin ne APU kaggína nga kuwaan na. Ngamay gabi tu inangwa na kadatun, ta magansing kadatu akkobung na se kadatu keliyán na.

²⁸ Ay kane pagmakát, ay nasingan datu tolay ya nadadál lin tu altár ne Baal, se tu ñilang nga adígi ne Ashera nga kataging na. Ay nasingan da pe tu toru báka nga nasidug, nga atán kitu útun tu altár nga apangwa. ²⁹ Ay tutu nán da kitu isaisa kaggída, “Inna nád ya nangwa kiyán?” nán da. Ay díkod nagsal-saludsud da nu inna tutu wala tu nangwa kitun. Ay se da la nammuwán nga tu Gideon nga pútut tu Joas tu nangwa kitun. ³⁰ Ay nán datu tolay kitu Joas, “Ilawán mu ya an-anà mu kídi, ta patayan mi, ta dinadál na ya altár ne Baal se ñilang na tu adígi ne Ashera nga kataging na,” nán da. ³¹ May nán tu Joas kadatu ngámin na mangalùsaw kaggína, “Igdù nu agkà nge Baal ta? Atán karbangán nu wa mangigdù kaggína

6:24 Ya piyán na kagiyán ay E APU ya makidde ka kinatalna.

ta? Ngámin daya mangigdù kaggína, ay matay da kídi nga pagmakát. Ay nu kurug nga diyos nge Baal, ay bay-án nu wa mangigdù kiya baggi na kampela ngin nin, ta aggína ya makin-altár kiya nadadál,” nán na. ³² Ay tútu nanggayát kitun, ay nepangágan da tu Gideon ka Jerubbaal. Ya sarut na yán ay “Bay-án nu nga igdù ne Baal ya baggi na kampela ngin nin,” áta aggína tu nangdadál kitu altár ne Baal.

³³ Ay akkan nabayág, ay naggaddù datu Midianita, Amalekita, se datu duddúma pikam nga tolay ka pane lattakán, ay se da dumalákit ka wángag Jordan, se da nawe nagkampu kitu tanáp ka Jezreel. ³⁴ Ngamay neturayán naya Ispiritu ne APU tu Gideon. Netanggoyob na tu tarumpeta ka pangayáb na kadatu lalláki nga gakagaka tu Abiezer nga sumúrut kaggína. ³⁵ Ay se yala nga nangibon ka mawe mangipakammu kadatu ngámin na tangámalán Manasse, Asher, Zebulun, se Naftali nga umbet da pe. Ay díkod nagtatammu da.

³⁶ Ay nán tu Gideon ke Dios, “Apu, kinagim kiyà nga iyà ya usaram nga mangisalákan kadaya iIsrael. ³⁷ Túya passingannán nà ka pakammuwán ku. Mangippáy yà ka dùdut karneru kiya aggaggián ka trigo. Ay nu nabasa ki dirmun ya dùdut nu pagmakát, ngamay namag-maga ya lebut na, ay ittu ya pakammuwán ku nga kurug ga iyà ya usaram nga mangisalákan kadaya iIsrael.” ³⁸ Ay ittu kurug tu nàwa. Ay kane bumángun kane pagmakát, ay nawe inalà Gideon tu dùdut karneru, ay se na pinggat. Ay napnu tu isa malúkung kitu danum nga napgat na. ³⁹ Ay nán manin tu Gideon ke Dios, “Apu akkan nà agpà lùsawan, ta atán pikam agngan ku kikaw. Ya piyán ku kídi yin, ay kuwaan mu nga namag-maga ya dùdut, ngamay nabasa ki dirmun ya lusà.” ⁴⁰ Ay ittu tun kurug tu kinuwa ne Dios kitun kam nga gabi. Namag-maga tu dùdut, ngamay nabasa tu lusà a nelubtagán na.

Inábà de Gideon datu Midianita

7 Ay kane pagmakát, ay nasápa tu Jerubbaal (e Gideon kam yán) nga ginumniya se datu suldádu na, se da nawe nagkampu kitu adanni ka gabbuwà ka Harod. Ay tu kampu datu suldádu wa Midianita, ay atán ka pane dáya kaggída, nagkampu da ka pane dáya, kitu tanáp kitu adanni ka bantay More.

² Ay nán ne APU kitu Gideon, “Adu pà nang daya tolay mu. Akkan ku mepaábà daya Midianita kaggída, ta get nán daya iIsrael nga nangábà

da, gapu ki bílag da kampela ngin nin, nga akkan gapu kiyà. ³Ay díkod kagiyam kadaya ngámin na suldádu, ‘Nu atán da matattaransing kadakayu, ay magulli da ngala ngin ka balay da. Ay magbansi kami kídi bantay Gilead.’” Ay kane makagi tu Gideon tun, ay duwa púlu se duwa ríbu datu nagulli, ay sangapúlu ríbu datu nagbansi.

⁴Ay nán ne APU kitu Gideon, “Adu pà nang pikam dayán. Ippan muda ki wángag nga uminum. Pilíyan kuda pikam kitúni. Nu ‘alà mu idi nán ku,’ alà mu. Nu ‘ibansi mu idi nán ku,’ akkan mu wa alà.” ⁵Ay díkod nippan kurug tu Gideon datu suldádu kitu wángag. Ay nán ne APU kaggína, “Ilasínán mu daya ummán ka magdilpát nga átu nga uminum, se ilásínán mu daya magpalintud se mangakúku ka danum ma inuman da. ⁶Tallu gatut datu lalláki nga umminum nga inakúku da tu danum. Ay datu duddúma nagpalintud da nga nagdilpát ta umminum. ⁷Ay nán ne APU kitu Gideon, “Oray tal-tallu gatut nga lalláki ya makigubát kadaya iMidian, ay pangabáan takayu. Pagulliyam mun daya duddúma. ⁸Ay díkod inaláan tu Gideon datu makkán, se datu tarumpeta kadatu suldádu se nada pinapan, ay pinagbansi na datu tallu gatut nga suldádu nga ittu datu kabbulun na nga mawe makigubát. Ay datu Midianita, ay nagkampu da kitu ambaw de Gideon. ⁹Ay kitun na gabi, ay nán ne APU kitu Gideon, “Bumángun ka, ta mawe nu win rautan daya Midianita ta idde kuda kadakayu win. ¹⁰Ngamay nu magansing ka nga mawe mangraut kaggída, ay mawe kayu se Pura nga bobonam ki giyán naya kampu da. ¹¹Gínán nu ya kag-kagiyán da, ay ittu ya mamagturad kikaw nga mangraut kaggída.” Ay díkod inayabán tu Gideon tu Pura nga bobonan na, se da nawe kitu ígid natu kampu datu kalínga da. ¹²Ay datu suldádu wa Midianita, se Amalekita, se datu tolay ka pane lattakán, ay ummán da ka dúdun nga nesapnà kitu tanáp kitu kaadu da. Ay ummán ki karagintán ki dappit bebay pe tu kaadu datu kámel da. ¹³Ay kane adanni de Gideon se tu Pura ngin, ay uwad nagina da nga isa nga lalláki nga mangistorya ki tagenap na kitu kabbulun na, nga nán na, “Natagimpán ku ya isa nga sinápay ya nàwa ki sibáda, nga nepulin kídi kampu tada, dinalápus na ya isa nga báwi ay natuwál kanu mà se yala neaplág ki lusà. ¹⁴Ay nán natu kabbulun na nga nesungbát, “Sissa ngala ya piyán na kagiyán yán; ampiláng yán ne Gideon nga iIsrael nga pútut tu Joas! Pangabáan ne Dios nge Gideon kadaya Midianita.”

¹⁵ Ay kane magina tu Gideon tu piyan kagiyán natun na tagenap, ay nagpalintud se na dinay-dáyaw nge APU. Ay se yala nagulli kammin kitu kampu da, se na nán kadatu kabbulun na, “Bumángun kayu! Idde ne APU kadåtada ngin daya Midianita.” ¹⁶ Ay se na pinagkàlu nga grúpu datu tallu gatut nga suldádu. Ay káda grúpu, ay niddán nada ka aggisa da nga tarumpeta se bánga nga atán dílag kitu unag na. ¹⁷ Ay nán na kaggída, “Nu adanni tada ngin ki kampu da, ay sumingan kayu kiyà se nu taldan ya kuwaan ku. ¹⁸ Ay nu magina nu nga magtanggoyob kami se daya kabbulun ku, ay magtanggoyob kayu pe kiya lebut naya kampu da, ay se nu isáraw ya, ‘Pára kade APU se Gideon!’”

¹⁹ Ay kane tagay túlad gabi yin, kane magsukát ka guwardiya datu Midianita, ay nawe de Gideon se datu magatut nga kabbulun na kitu ígid natu kampu datu Midianita. Netanggoyob da datu tarumpeta da, ay se da negindán pe nga rinupà datu ag-agtu da nga bánga. ²⁰ Ay se yala naggindán nga nagtanggoyob datu tallu nga grúpu, se da rinupà pe datu ag-agtu da nga bánga. Ay im-immán da datu dílag da ki kasígid nga íma da, se datu tarumpeta da kitu diwanán nga íma da, se da la nesáraw ya, “Ya ampiláng nga pára kade APU se Gideon!” ²¹ Ay nagsisikád dala tu isaisa kaggída kitu lebut natu kampu. Ay datu Midianita, ay nagriddu da, kitu kampu da, ay se da makas-asáraw nga nagtatálaw. ²² Ay kitu madama magtanggoyob datu tallu gatut nga suldádu, ay pinagpapátay ne APU datu Midianita kitu unag kampu da. Ay datu sibbiyág pikam, ay nagtatálaw da. Nameyag da ka Zerera, ay dumatang da ka Bet-shitta, kitu panda natu íli Abel-mehola nga adanni ka Tabbat.

²³ Ay nagkarraw tu Gideon kadatu lalláki nga tangámalan de Naftali, Asher, Manasse, se na pinàpal kaggída datu Midianita nga nagtatálaw.

²⁴ Ay nangibon pe tu Gideon ka mawe mangagi kadatu tolay kadatu ban-bantay ka Efraim, nga nán na: “Magdadagut kayu ta mawe nu gubatan daya Midianita. Guwardiyaán nu ya wángag Jordan panda ka Bet-bara. Datu tolay ya tangámalan tu Efraim datu natudinán na magguwardiya. ²⁵ Natiliw da datu duwa nga ap-apu datu suldádu datu Midianita kitu aggappal da kaggída; de Oreb se tu Zeeb. Pinatay da tu Oreb kitu giyan natu batu tu Oreb. Ay pinatay da pe tu Zeeb kitu giyan natu amgattán tu Zeeb ka úbás. Ay se da nippan datu úlu da kitu giyan tu Gideon nga atán kitu dammáng Jordan.

Narápun datu Midianita

8 Ay datu tolay ka Efraim, ay nawe da ka giyán tu Gideon se da nán kaggína: Taanna, tura ummán kídi ya kinuwám kadakami? Taanna, tura nakami akkan inayabán kane mawe nu rautan datu Midianita?” Ay nadakè tutu wala tu uray da kitu Gideon. ²May nán tu Gideon kaggída, “Akkan na mepáda ya kinuwa ku kiya inubra nu. Ay oray nu bittì ala ya kinuwa nu nga iEfraim, ay napà-patag nga adayyu may ya kinuw-kuwa mi nga magkakabagiyán. ³Ay nidde ne Dios kadakayu de Oreb se Zeeb nga apu datu suldádu wa Midianita. Nágan na agkà ya kinuwa ku nga annung ku ipáda kitu kinuwa nu ta?” Ay díkod pummiya tu uray datu iEfraim kitu kinagi tu Gideon.

⁴Ay se yala dummalákit de Gideon ka wángag Jordan, kabulun na datu tallu gatut nga suldádu na. Ay oray nu nonawán da tutu wala ngin netul-túluy da kammala tu magappal kadatu kalínga da. ⁵Ay kane makadatang da ka íli Succot nakiseng tu Gideon kadatu tolay kitúni nga nán na, “Pangaási nu mán agpà ta iddán nu ka makkán daya kabbulun ku, ta napandanán da ngin ka bisin se unaw, ay aplan mi pikam daya duwa nga ári daya Midianita de Zeba se Zalmunna.” ⁶May nán datu umíli ka Succot, “Taanna tura mi kayu kuma iddán ka kanan nu? Ay akkan nu pikam natiliw de Zeba se Zalmunna?” ⁷Ay díkod nán tu Gideon, atán nala kadakayu a. May nu patiliw ne APU kadakami de Zeba se Zalmunna, idaldag takayu kadaya narasi nga kaddat kiya ir-ir-er.” ⁸Ay se yala nawe de Gideon ka Penuel nga magadang ka kanan da kadatu tolay kitúni na, may páda na kam pe tu sungbát datu iPenuel kitu sungbát datu iSuccot. ⁹Ay nán tu Gideon kaggída, “Nu magulli kami nga áwan napà-pàyanán, rabbaan ku ya torre kídi.”

¹⁰Ay kitun na ur-oras nakadatang ngin de Zeba se Zalmunna ka Karkor se datu suldádu da nga 15,000 nga nabansi; 120,000 ngin tu natay kaggída. ¹¹Ay nanalen de Gideon kitu dad-dalenán da biyaheru, kitu pane lattakán na Noba se Jogbeha. Kintatán da nga dinarup datu suldádu wa Midianita. ¹²Nagtálaw de Zeba se Zalmunna, nga ári datu Midianita. May impal de Gideon da panda kitu nakatiliw da kaggída. Ay díkod nagriddù pe yin datu suldádu da.

¹³Ay kane magulli de Gideon nga gayát nakigubát, ay nanalen da kitu tutùduwán ka Heres. ¹⁴Ay kitúni, uwad bag-bagu nga iSuccot nga

natiliw da. Ay se da sinaludsud kaggína nu iinna tu ap-apu datu iSuccot. Ay díkod nelistaán na datu ngag-ngágan datu ù-upisiyál se ap-apu da; pittu púlu da ngámin. ¹⁵ Ay se yala nawe de Gideon ka Succot, ay se nán kadatu tolay kitúni, “Madamdám nu pikam tu aggadang ku kadakayu ka makkán? Ininsultu dakami kitun. Nán nu kadakami nga, “Tura mi kuma iddán daya suldádu nu ka kanan da? Ay akkan nu pikam natiliw de Zeba se Zalmunna,’ nán nu. Ney, aggída dedi yin!” ¹⁶ Ay se yala nagpàla tu Gideon ka nagrasi nga pasanga ka ir-ir-er, ay ittu tu inusár na nga namánis kadatu ap-apu datu iSuccot. ¹⁷ Ay se na nawe dinadál tu torre ka Penuel se na pinatayán datu lalláki kitúni.

¹⁸ Ay se la nán tu Gideon kade Zeba se Zalmunna, “Wà ummán na singan datu lalláki nga pinatayán nu ka Tabor?” Ay nán da nga nesungbát, “Ummán da kikaw ngámin; ummán da ka annánà ári.” ¹⁹ “Wawwági ku datun ka ina,” nán tu Gideon. “Ammu ne APU, nga nu akkan nuda kuma pinatay, akkan takayu kuma pe patayan.” ²⁰ Ay se na nán kitu Jeter nga manákam ma laláki nga pútut na, “Patayan muda.” Ay gapu ta an-anà pikam tu Jeter, ay nagansing. Ay tútu akkan na inásut tu ampiláng na. ²¹ May nán de Zeba se tu Zalmunna kitu Gideon, “Ikaw la ngin ya mamatay kadakami a. Ta daya kurug lalláki ngala ya maketurad da pumatay.” Ay díkod pinatay tu Gideon da, se na inalà datu busaryu kadatu bùlaw datu kámel da. ²² Ay nán datu iIsrael kitu Gideon, “Ikaw la ngin ya mangituráy kadakami, se daya pútut mu se daya sumar-sarunu pikam kaggída. Ta nesalákan nakami kadaya Midianita.” ²³ May nán tu Gideon nga nesungbát, “Akkan na iyà ya mangituráy kadakayu, ay akkan pe ya pútut ku. Nu di nge APU ya mangituráy kadakayu. ²⁴ May atán ya piyán ku nga agngan kadakayu: Ya isaisa kadakayu, ay iddán dà ka isa kadatu arítus nga inarisamsam nu kadatu Midianita.” (Ata kitun pabeg balitù tu pagarítus datu Midianita, ta ittu tu gangay da nga Ismaelita). ²⁵ Ay nán datu tolay nga nesungbát, “Maganggam kami nga mangidde kikaw,” nán da. Ay se da nangiaplág ka lúpus kitu lusà, se la nga nangippáy tu isaisa kaggída ka aggisa da kadatu inarisamsam da nga arítus kadatu Midianita. ²⁶ Magdágup ka duwa púlu kílú tu dammat datu arítus nga balitù nga inalà tu Gideon. Akkan meráman datu bísin se busaryu, sa datu báyolet nga ikkaaruwát datu à-ári datu Midianita, se datu pinagbusaryu da kadatu kámel da. ²⁷ Ay se yala nangwa tu Gideon ka Efod kadatu balitù, ay se na nippáy ka Ofra nga íli na. May akkan nabayág, ittu mán kammin tun tu

day-dayáwan datu iIsrael lin. Pinaglikudán da nge APU win. Ay ittu tun tu nagbalin ka árig kàrung kitu Gideon se datu pamilya na. ²⁸ Ay inábà tutu wala ngin datu iIsrael datu Midianita, ay akkan da ngin na nakabálat. Ay díkod natalna ya Israel ki unag na appát púlu dagun, panda kitu nekatay tu Gideon.

Tu netattay tu Gideon

²⁹ Ay se yala nagulli tu Gideon ka balay na. ³⁰ Pittu púlu ngámin datu pútupútut na nga lalláki, ta adu pe datu attáwa na. ³¹ Ay atán pikam pe kinobung na nga atán ka Shekem, nga nagan-anà ka laláki, nga nepangágan da ka Abimelec. ³² Làlakay pà nang ngin tu Gideon nga pútut tu Joas kane matay. Netaman da kitu giyán tu lúbù tu ama na ka Ofra, nga íli datu gakagaka tu Abiezer.

³³ Akkan pikam nabayág panda kitu nekatay tu Gideon, ay pinaglikudán datu iIsrael manin ne APU. Nagday-dáyaw da manin kadatu rebultu tu Baal. Pinagbalin da nge Baal-berit ka diy-diyos da. ³⁴ Kinaligpanán da ngin ne APU nga Dios da, nga nangisalákan kaggída kadatu kalínga da nga atán kitu lib-lebut da. ³⁵ Akkan da ngin madamdám datu napiya nga kinuw-kuwa natu Jerubbaal (e Gideon kam yán) se datu pamilya na pára kaggída nga iIsrael.

Ya kinadakè tu Abimelec

9 Ay kane isa ngalgaw, nawe tu Abimelec nga pútut tu Gideon ka Shekem, nga giyán natu ina na se datu pampane na ki ina. Ay nán na kaggída, ² “Saludsúdán nu mán daya tolay kídí Shekem nu nágan naya piyán da: Nu piyán da nga iturayán daya pittu púlu nga pútupútut tu Gideon da, onu iturayán naya sissa nga tolay? Damdamman nu nga kabagiyán dà tutu wala.” ³ Ay díkod inamomanán kurug datu induan tu Abimelec ki pane ina na datu tolay ka Shekem. Ay piyán da nga e Abimelec ya mangituráy kaggída, áta kabagiyán da kam. ⁴ Ay se da niddán tu Abimelec ka pittu púlu nga silber nga gayát kitu templo tu diy-diyos da nga Baal-berit. Ittu tun tu usaran na nga pagbáyad kadatu lalláki nga áwan kammala mabà-baal, se áwan mà-màwa nga sumúrut kaggína. ⁵ Ay se yala nawe kitu balay tu ama na nga Gideon ka íli Ofra, se na pinatayán

datu pittu púlu nga wawwági na kitu útun tu abay nga batu. May tu Jotam nga udiyán da, ay nagsirù, ay tútu akkan na napatay. ⁶ Ay datu lalláki ka Shekem se Bet-millo, ay nagguurnung da, ay se da nga nawe ya pinagbalin ka ári da nge Abimelec. Kinuwa da yán kitu giyán tu abay nga káyu ka Shekem.

⁷ Ay kane madámag tu Jotam tun, ay nawe nagsisíkad kitu útun tu bantay ka Gerizim, ay se na ngala nesáraw ya:

“Dakayu wa lalláki ka Shekem;
manggina kayu kiyà,
ta senu gínán nakayu ne Dios.

⁸ Ay kitu isa nga algaw,
ay naggaamomán kanu mà daya kay-káyu,
ta pumíli da ka magbalin ka ári da.

Ay nán da kitu olíbo, ‘Ikaw ya mangituráy kadakami.’

⁹ Ay nán natu olíbo nga nesungbát,

“Wayya ku wala mabalin kuspan
ya mangidde ka denu
nga mamaanggam kadaya diyos se kadaya tolay
pára la ki anngituráy ku kadakayu!”

¹⁰ Ay nán da kitu káyu wa gígus,
“Ikaw wala ngin ya ári mi.”

¹¹ Ngamay nán natu gígus,

“Wayya ku wala mabalin kuspan
ya magbúnga ka nadangir,
pára la ki anngituráy ku kadakayu.’

¹² Ay nán da kitu múla úbás,
‘Ikaw win ya mangituráy kadakami.’

¹³ Ngamay nán natu úbás pe nga nesungbát,

“Wayya ku wala mabalin kuspan
ya mangidde ka bási
nga mamaanggam kadaya diyos se kadaya tolay,
pára la ki anngituráy ku kadakayu.’

¹⁴ Ay díkod nán datu ngámin na káyu kitu kaykayu wa nagrasi,
‘Ikaw win lugud ya mangituráy kadakami.’

¹⁵ Ay díkod nán natu kaykayu wa nagrasi nga nesungbát,
‘Nu kurug piyán dà nga magbalin ka ári nu,

umbet kayu lugud maglídum kiyà.
 Ay nu maddi kayu,
 ay mangipalawán nà ka apuy
 kadaya rasi ku
 nga manìdug kadaya sedoro ka Lebanon.’

¹⁶ Ay se yala nán tu Jotam, “Kurug se kustu nád agpà ya namagbalin nu ka ári ke Abimelec ta? Rinispítar nu agpà ki ummán kiyán tu Gideon, se daya pamilya na, gapu kadatu kinuw-kuwa na? ¹⁷ Damdamman nu nga nakigubát kitun tu ama ku pára kadakayu. Nepusta na ngala tu biyág na, ta senu mesalákan nakayu kadatu Midianita. ¹⁸ May kídi, ay nagribilde kayu kitu ama ku, se kadaya pamilya na. Pinatayán nu datu pittu púlu wa pútupútut na kitu útun natu abay ya batu. Ay e Abimelec nga pútut na kitu asassu na nga babay ya pinagbalin nu ka ári nu, gapu ta pampane nu. ¹⁹ Ay nu nán nu wa ittu yán ya kurug se napiya se pangrispítar nu ke Gideon nga ama ku se daya pamilya na, ay magpatag kayu wala. Magpatag pe yala nge Abimelec. ²⁰ Ngamay nu akkan, lumawán kuma ya árig apuy ke Abimelec sen sídúgan na daya iShekem se daya iBet-millo. Onu lumawán kuma ya árig apuy daya iShekem se Bet-millo sen sídúgan da nge Abimelec.” ²¹ Ay kane nakagi tu Jotam datun, ay nagtálaw nga dágus, se yala nawe nagyán ka Beer, ta magansing kitu Abimelec nga wagi na.

Tu nekippà tu Abimelec ka ári

²² Tallu dagun nga neturayán tu Abimelec datu iIsrael. ²³ Ay se yala pinagkakagúra ne Dios datu tolay ka Shekem se Abimelec. Ay díkod nagribilde datu iShekem kitu Abimelec. ²⁴ Ay nàwa idi ka bálát datu pittu púlu nga pútupútut tu Gideon ke Abimelec nga wagi da, nga ittu tu nagpatay kaggída, se bálát pe kadatu lalláki ka Shekem nga sinummeng kaggína. ²⁵ Nangipàrob datu tolay ka Shekem kadatu lalláki nga mawe kitu bantay nga mangitanab kada tolay nga manalen kitúni, se da guldappan da. Ay kinagi da ke Abimelec idi nga mà-màwa.

²⁶ Ay kitun na al-algaw, ay nawe nagalit ka Shekem tu Gaal nga pútut tu Ebed. Nawe na dinatang datu wawwági na kitúni. Ay datu lalláki ka Shekem, ay nagpiyár da kaggína. ²⁷ Ay kitu pinagbubúrás ka úbás, ay nangwa datu tolay ka bási kitu digu na. Nagpiyasta da kitu templo

natu diy-diyos da. Nagkakán da se naggiinum da, ay ginegedán da nge Abimelec. ²⁸ Ay nán tu Gaal, “Inna nge Abimelec ta, se iinna tada nga iShekem? Pútut tu Gideon mà ala yán! Taanna, tura tada nga peturayán kaggína? Inna pe nge Zebul ta? Upisiyál na mà pe yala yán. Daya gakagaka tu Hamor nga ama tu Shekem a, ya rabbang na nga sirbiyán nu. ²⁹ Ay nu iyà la kuma ya mangituráy kadakayu, ay pàpuran ku nge Abimelec. Kagiyan ku kaggína nga mangayáb ka adu wa suldádu na, se yala umbet makigubát kiyà!”

³⁰ May kane magina tu Zebul nga ap-apu kitu íli tu kinagi tu Gaal, ay nakarungat tutu wala. ³¹ Ay tútu nangibon ka mawe mangidámag kitu Abimelec nga atán ka Aruma. Ittu idi tu pekagi na, “Atán kídi Shekem nge Gaal se datu wawwági na, ay ipar-parut na daya umíli nga magribilde kikaw.” ³² Ay túya nu gabi, ay ibulun mu daya tolay mu, se kayu mawe magsirù ki lasi naya íli. ³³ Ay se la nu pagmakát, ay gumabi kayu nga gumniya, se nu kattatán da nga rautan kiya íli. Ay nu makigubát nge Gaal se daya tolay na, ay kuwaan nu kaggída ya mabaal mu nga kuwaan.”

³⁴ Ay díkod nawe kurug de Abimelec se datu suldádu na kane gabi, ay se da pinalebután tu íli Shekem. Nauwár da ka appát nga grúpu datu suldádu na. ³⁵ Ay uwad tu Gaal nga magsisikád kitu ruwángan tu íli, kane lumawán de Abimelec kitu nagsiruán da. ³⁶ Ay kane masingan tu Gaal da, ay nán na kitu Zebul. Sinnam kod kitúni, atán da tolay nga managut!” Ay nán natu Zebul nga nesungbát, “Aniniwing ngala dayán kiya bantay nga ummán da ka tolay.”

³⁷ May nán manin tu Gaal, “Kurug nga tolay da tune, nga magdadagut kiya nagbátán daya duwa bantay. Ay atán da pe magpagayát kitu giyán tu owk nga káyú da marammadtu.” ³⁸ Ay nán tu Zebul kaggína, “Sinnan ta mán lugud kídi yin tu kidáyaw mu. Nán mu mà a iinna kuma nge Abimelec ta, ta magsirbi tada kaggína? Aggída ngin dayán nga atán ki lasi naya íli. ‘Ra muda akkan mawe gubatan nin?’” ³⁹ Ay díkod inayabán tu Gaal datu tolay nga iShekem se da nawe nakigubát kade Abimelec. ⁴⁰ May impal de Abimelec da, ay adu tu napatay da panda kitu nakalnà da kitu íli. ⁴¹ Ay tu Abimelec, ay nagbansi ka Aruma. Ay pinàpur de Zebul tu Gaal se datu wawwági na ka Shekem.

⁴² Ay kitu láwa na, ay nadámag ne Abimelec nga nagkakápan datu tolay ka Shekem kitu tal-tálun. ⁴³ Ay tútu inuwár na datu suldádu na ka tallu nga grúpu nga mawe mangitanab kadatu iShekem. Ay kane

masingan tu Abimelec datu tolay nga lumawán kitu íli, ay kintatán dada nga rinaut se da pinatayán da. ⁴⁴ Ay de Abimelec se datu grúpu na, ay nawe da kitu ruwárgan tu íli nga magguwardiya. Ay datu duwa nga grúpu datu suldádu na, ay pinatayán da datu tolay nga atán kitu katal-talúnán. ⁴⁵ Ay tangalgaw da nga naggugubát, se yala nasákup tu Abimelec tu íli. Pinatayán na ngámin datu tolay kitu íli, se da winarítán ka asin tu lusà.

⁴⁶ Ay kane madámag datu ngámin tolay nga mag-agyán kitu torre na Shekem tu nàwa, ay nawe da nagsirù kitu torre kitu templo tu Baal-berit. ⁴⁷ May uwad nawe nangipakammu kitu Abimelec nga atán datu tolay nga magguurnung kitu templo. ⁴⁸ Ay díkod nanùdu nga nawe kitu bantay Zalmon kabulun na datu suldádu na. Ay kane dumatang da, ay nampu ka pasanga káyu se na binugtung. Ay ummán pe kiyán tu pinàwa na kadatu suldádu na. ⁴⁹ Ay díkod nampu da ngámin ka pasanga, se da ngala sumúrut kitu Abimelec. Ay se da inurnung datu pasanga kitu pungut natu torre se dala sinìdug. Ay díkod natay ngámin datu tolay kitu unag tu torre, nasurù sangaríbu datu lalláki se babbay.

⁵⁰ Ay se yala nawe linìmut de Abimelec tu íli Tebez, se da nga sinákup. ⁵¹ May atán na naligda nga torre kitu íli. Ay ittu tu napannán da nagsiruán datu tolay se datu ap-apu kitu íli. Ay se da negitap tu ruwárgan tu íli, se da nawe kitu útun tu torre da. ⁵² Ay tútu inunud de Abimelec da, se da sìdúgan kuma tu torre, ⁵³ may uwad babay nga nangitánág ka aggiridán na batu. Ay nagdittág kitu úlu tu Abimelec. Ay tútu narupà tu tuláng tu úlu na. ⁵⁴ Ay tútu dágus sala nga kirrawán tu Abimelec tu isa nga bag-bagu nga bobonan na, ay se na nán kaggína, “Ara, patayan nà in kiya ampiláng mu, ta senu akkan da kagiyan nga babay yala ya namatay kiyà.” Ay díkod sinuwè kurug tu bobonan na, ay tútu natay tu Abimelec. ⁵⁵ Ay kane mammuwán datu iIsrael nga natay yin tu Abimelec, ay nagguulli da kammin kadatu babalay da. ⁵⁶ Ay ummán kiyán tu nammánis ne Dios kitu Abimelec gapu kitu básul na kitu ama na, kane patayán na datu pittu púlu wa wawwági na. ⁵⁷ Ay pinánis pe ne Dios datu iShekem kitu kinadakè datu kuk-kuwaan da. Ay díkod nàwa kurug tu kinagi kitun tu Jotam nga pútut tu Gideon.

Tu nagturáy de Tola se tu Jair

10 Ay kane matay tu Abimelec, ay tu Tola nga pútut tu Pua nga gakagaka tu Dodo tu inumbet nga nagisalákan kadatu iIsrael. Gayát ka tangámalan Issacar, ngamay mag-agyán ka Samir kitu ban-bantay ka íli Efraim. ²Ay aggína tu nagturáy nga bátug guwes datu iIsrael ki unag na duwa púlu se tallu dagun. Ay kane matay ay netaman da ka Samir.

³Ay kane matay tu Tola, ay tu Jair nga iGilead tu sumukát kaggína. Ay duwa púlu se duwa dagun na nga nagturáy ka Israel. ⁴Uwad tallu púlu nga pútupútut na nga lalláki, ay aggisàan da pe ka asnu. Kuw-kuwa da pe ya tallu púlu nga íli ka Gilead nga nepangágan da ka Havvot-jair. ⁵Ay kane matay tu Jair netaman da ka Kamon.

Tu namar-parigát datu Ammonita kadatu iIsrael

⁶Ay nagbásul manin datu iIsrael ke APU. Nagday-dáyaw da manin kadatu rebultu tu diy-diyos nga Baal se Ashtarot, se kadatu diy-diyos da ka Aram, Sidon, Moab, Ammon se Filistia. Pinaglikudán da ngin ne APU. Awan da ngin na agdáyaw kaggína. ⁷Ay tútu nakarungat tutu wala nge APU kaggída nga iIsrael. Ay tútu binay-án na datu Filisteo se datu Ammonita nga mangsákup kaggída. ⁸Ay nanggayát kitun kam ma dagun, ay pinal-pallà se pinà-paultu da ki unag na sangapúlu se walu dagun, datu iIsrael nga mag-agyán ka Gilead, kitu lusà datu Amoreo, ka pane lattakán ka Jordan. ⁹Ay nawe rinaut pe datu Ammonita datu iIsrael nga mag-agyán ka panidmáng Jordan; daya tangámalan Juda, Benjamin se Efraim. Ay tútu naparigátan tutu wala pà nang datu iIsrael.

¹⁰Ay díkod nakiseng datu iIsrael manin ke APU. Ay nán da, “Nagbásul kami kikaw, O Apu, se pinaglikudán mi ka nga Dios mi, se kami nagday-dáyaw kadaya rebultu naya diy-diyos nga Baal.” ¹¹Ay nán ne APU nga nesungbát, “Akkan takayu agkà nesalákan kitun ta, kadatu Egipto, Amoreo, Ammonita, Filisteo, ¹²Sidoneo, Amalekita se datu Maonita? Kane makiseng kayu kiyà ay sinengán takayu. ¹³May pinaglikudán dà mán kammin, se kayu nagday-dáyaw kadaya sabáli nga diy-diyos. Ay túya akkan takayu isalákan nin. ¹⁴Mawe kayu wa makiseng kadaya piníli nu wa diy-diyos nu nga day-dayáwan nu! Pesalákan kayu kaggída kadaya kapar-parigátan nu.” ¹⁵May nán datu iIsrael ke APU, “Nagbásul

kami kurug kikaw, Apu. Kuwaan mu wala kadakami ya piyán mu. May pangaásim agpà, ta isalákan nakami kídì!” nán da. ¹⁶Ay se yala nippaán datu iIsrael datu sinan diy-diyos da, ay se da nagulli nga nagday-dáyaw ke APU. Ay akkan meturad sisinnán ne APU datu iIsrael nga magrig-rígát.

¹⁷Ay isa ngalgaw, magsagána datu suldádu datu Ammonita nga manggubát kadatu iIsrael. Nagkampu da ka Gilead. Ay datu iIsrael, ay nagkampu da ka Mizpa. ¹⁸Ay nán datu ap-apu ka Gilead kitu isaisa kaggída, “Nu iinna ya munna dumarup kadaya Ammonita, ay aggína ya magbalin ka apu ki Gilead.”

Tu Jefta

11 Tu Jefta nga iGilead, ay narungat nga makigubát. Pútut tu Gilead tu Jefta may púta tu ina na. ²Ay uwad da pikam pútupútut tu Gilead kitu kurug nga atáwa na. Ay kane magdadakkal da, ay pinatálaw da tu Jefta, ta nán da nga, “Awan mu matáwid kadaya kuw-kuwa tu ama mi, ta an-anà naka ngala ka sabáli nga babay.” ³Ay díkod nagtálaw kurug tu Jefta kitu giyán datu wawwági na, ay se yala nawe nag-agyán ka Tob. Ay kitúni, ay nakibungguy kaggína datu nadakè a tolay.

⁴Ay akkan nabayág, ay ginayatán datu Ammonita nga gubatan datu iIsrael. ⁵Ay kane gubatan datu Ammonita datu iIsrael lin, ay pinaayabán datu ap-apu ka Gilead tu Jefta nga atán ka Tob. ⁶Ay nán da kaggína, “Umbet ka, ta ikaw ya mangiapu kadakami nga makigubát kadaya Ammonita.” ⁷May nán na kaggída, “Di dà mà a lùsawan, ay tútu pinatálaw dà ka balay ama? Ay tura dà masápul kídì yin, kane atán ya riribù nu?” ⁸Ngamay nán datu ap-apu ka Gilead kaggína, “Ngamay masápul mika. Bulunan nakami nga manggubát kadaya Ammonita. Ay ikaw pe ya piyán mi mangiapu kadakami nga iGilead.” ⁹Ay tútu nán tu Jefta kaggída, “Nu alà dà kammin, se pangabáan nà ne APU nga makigubát kadaya Ammonita, ay iyà ya mangiapu kadakayu?” ¹⁰“Ò, mayát kami kiya nán mu. E APU ya sistígu tada kídì,” nán da nga nesungbát. ¹¹Ay díkod kumíwid tu Jefta kaggída nga nawe ka Gilead. Aggína kurug tu pinagbalin da ka apu da, se ap-apu datu suldádu. Kinagi kammin ne Jefta ki àráng ne APU, ka Mizpa, tu kinagi na kadatu ap-apu.

¹²Ay se yala nangibon tu Jefta ka mawe kitu giyán tu ári datu Ammonita nga mangagi ka, “Nágan na tutu wala ya pangalùsawán mu kadakami nga

iIsrael ta? Taanna, tura kayu inumbet manggubát kadakami?” ¹³ Ay nán natu ári datu Ammonita nga nesungbát kadatu nebon, “Piyán mi nga alà kammin daya lusalusà mi nga timpal nu wa iIsrael kitu nagtálaw nu ka Egipto; lusà mi mà ngámin ya manggayát ka Arnon panda ka Jabbok se la dumatang ka Jordan. Ay túya piyán mi nga kappiyánan nu nga ipatulli kadakami kídi yin daya lusalusà mi.” ¹⁴ Ay tútu nangibon manin tu Jefta ka mangikagi kitu sungbát na kitu ári datu Ammonita. ¹⁵ Ay nán natu Jefta, “Akkan! Akkan timpal daya iIsrael ya lusà ka Moab se Ammon. ¹⁶ Ngamay ummán kídi tu nàwa. Kane magtálaw ka Egipto datu iIsrael, nanalen da ka ir-ir-er nga nagpeyag kitu daggáng nga bebay panda kane dumatang da ka Kades. ¹⁷ Ay se da ngala nangibon ka mangipakammu kitu ári ka Edom nga palubúsán na kuma da nga manalen kitu lusà na. May maddi tu ári. Ay díkod nawe da kitu ári ka Moab, may akkan na pe ipalúbus. Ay díkod nag-agyán datu iIsrael ka Kades. ¹⁸ Ay se da nga netúluy tu nagdal-dalen ka ir-ir-er; nangalíkáw da kitu lusà tu ári ka Edom se Moab, panda kane makadatang da kitu pane dáya ka Moab, kitu panidmáng na wángag na Arnon. Ay se da nagkampu kitúni. Akkan da nawe kitu sákup na Moab, ta Arnon tu panda na Moab. ¹⁹ Ay se yala nangibon manin datu iIsrael ka mawe ka Hesbon nga mangikagi kitu Ari Sihon nga Amoreo, ta piyán da ipakammu kaggína nga piyán da tu manalen kitu lusà na. ²⁰ May akkan kurugan tu Ari Sihon nga manalen nala datu iIsrael. Ay tútu pinapan na mán kammin datu suldádu na nga magkampu ka Jahaz, ay se na nawe ginubát datu iIsrael. ²¹ May nepaábà ne APU nga Dios na Israel nge Sihon se datu tolay na kadatu iIsrael. Ay díkod sinákup datu iIsrael ya ngámin lusà datu Amoreo nga mag-agyán kitúni na. ²² Sinákup da tu ngámin na pag-agyanán datu Amoreo, manggayát ka wángag Arnon panda ka Jabbok, se manggayát ka ir-ir-er dumatang ka wángag Jordan. ²³ Ay áwan sabáli namatálaw kadaya Amoreo, nu di nge APU nga Dios na Israel, ay se na nidde ya lusà kadaya iIsrael nga tolay na. Ay taanna nád pe tura mi nga ipatulli kadakayu? ²⁴ Daya lusà a nepakin-kuwa naya diyos nu wa Kemos kadakayu ya kuw-kuwa nu. Ay daya nepakin-kuwa ne APU nga Dios mi kadakami, ay kuw-kuwa mi. ²⁵ Nasí-sírìb ka agkà ta, may tu Balak nga pútut tu Zippor nga ári ka Moab? Ay oray aggína ay akkan na nga riníri daya iIsrael. Ay akkan nakami pe nawe ginubát. ²⁶ Tallu gatut nga dagun nin nga mag-agyán daya iIsrael ka Hesbon se Aroer se daya il-ileli ki lebut da, se kadaya ngámin nga fli kiya ígid na wángag

Arnon. Taanna, tura akkan nuda inalà kammin kitun kam? ²⁷ Awan ku nagbasúlán kikaw. May ikaw ya atán básul kiyà, ta tura nà a gubatan. E APU ya guwes. Aggína ya mangguwes nu iinna ya kustu kadàtada, daya iIsrael onu daya Ammonita.” ²⁸ May akkan pinatag tu ári datu Amoreo tu nepekagi tu Jefta.

Tu sipata tu Jefta.

²⁹ Ay kitun na oras, ay naalubuwán tu Jefta ki Ispiritu ne APU. Nawe na dinàdà ya Gilead se Manasse, se yala nagtul-túluy ka Mizpa ka Gilead, ay se yala ka Ammon. ³⁰ Ay se yala nagsipata tu Jefta ke APU nga nán na, “Nu pangabáan nakami kadaya Ammonita, ³¹ sùdúgan ku nga bátug dátun ku ya munna nga lumawán ki balay ku nga manabat kiyà nu magulli yà. ³² Ay díkod nawe ginubát de Jefta datu Ammonita, ay pinangábà kurug ne APU da. ³³ Pinalsu da kurug datu kalínga da, se da sinákup datu íli da, manggayát ka Aroer, panda kitu lebut na Minnit, se la dumatang ka Abel-keramim. Ay díkod inábà datu iIsrael datu Ammonita.

Tu babbalásang tu Jefta

³⁴ Ay kane dumatang tu Jefta ngin kitu balay da ka Mizpa, ay lumawán pe yin na sumabat tu sissa tutu wala nga an-anà na nga babay, nga magsal-sála se magtuk-tukár ka tamburin. Sissa aggína nga an-anà tu Jefta. ³⁵ Ay kane masingan tu Jefta tu an-anà na, ay pinisi na tu bádu na gapu kitu pannakit na. Ay nán na nga sumángit, “Ya an-anà ku wi! Taanna, tura la ikaw ya gapu naya agpannakit ku tutu wala pà nang? Nagsipata ngà ke APU, ay akkan ku tutu wala maappoli yin!” ³⁶ Ay nán natu an-anà na, “Ama, nu nagsipata ka ke APU, masápul nga tungpálam, ta pinangábà nakayu nga nawe nakigubát kadaya Ammonita nga kalínga nu. Kuwaam mala kiyà ya nesipatám ke APU. ³⁷ May atán ya agngan ku kikaw. Iddán nà ka duwa búlán ku nga mawe magdàdàdà kadaya ban-bantay nga kabulun ku daya ù-opun ku, ta mawe kami magsángit gapu kiya kapàyanán ku, ta matay yà a babbalásang.” ³⁸ “Ara, lugud mawe ka.” Pinalubúsán tu Jefta tu an-anà na nga mawe kadatu ban-bantay ki unag na duwa búlán, nga magsángit gapu ta matay nga babbalásang. Ay tútu nawe; kabulun na datu ù-opun na. ³⁹ Ay kane mabalin tu duwa nga búlán, ay nagulli tu an-anà

kitu ama na. Ay tinungpál kurug tu Jefta tu sinipataán na ke APU. Natay kurug nga babbalásang tu an-anà na. Ay nanggayát kitun, ay nepagangay kaggída nga iIsrael, ⁴⁰ nga káda dagun, lumawán datu babbay nga iIsrael nga magmanakit ki unag na appát ta algaw ka annamdám da kitu an-anà tu Jefta.

Tu Jefta se datu iEfráim

12 Ay datu lalláki ka Efráim, ay naggiurnung da nga mawe makigubát. Dummalákit da ka wángag Jordan nga mawe ka Zafon, nga makigubát kade Jefta. Nangibon da ka mawe magsaludsud kitu Jefta: “Taanna, tura nakami akkan inayabán kadakayu nga nawe nakigubát kadaya Ammonita? Ay gapu kiyán nga kinuwa mu, ay sídúgan mi ya balay mu nga atán ka ki unag!” ² May nán tu Jefta kaggída, “Pinaayabán takayu kitun, kitu nagriríri mi se daya Ammonita, may akkan dakami mà sinengán. ³ Ay tútu nepusta ku wala ya biyág ku nga nakigubát kaggída. Ay pinangábà nà e APU. Ay kídi, taanna, tura dà piyán gubatan?” ⁴ Ay nán datu ap-apu ka Efráim nga nesungbát, “Dakayu wa iGilead, nga mag-agyán ke Efráim se Manasse, ay ummán kayu wala ka bálud nga nagtálaw kídi Efráim.” Ay díkod inayabán tu Jefta datu ngámin lalláki ka Gilead, ay se da nawe nakigubát kadatu iEfráim, ay inábà dada. ⁵ Ay díkod sinákup de Jefta datu giyán na babàlangán ka wángag Jordan. Ay nu atán dumalákit kadatu iEfráim, ay saludsúdan da pikam nu iEfráim onu akkan. Ay nu “Akkan,” nán na, ⁶ ay pabalikát da kaggína ya úni nga “Shibbolet,” áta akkan mabalikát daya iEfráim yán na úni. “Sibbolet” ya mabalikát da. Díkod nu “Sibbolet” nán na ya isa nga tolay, ay patayan da kitu babàlangán ka Jordan. Ay kadatun na al-algaw ay 42,000 nga iEfráim tu napatay da.

⁷ Annam dagun na nangituráy tu Jefta kadatu iIsrael. Ay kane matay, ay nawe da netaman kitu íli na kampela ngin ka Gilead.

De Ibzán, Elon se Abdon

⁸ Ay kane matay tu Jefta, ay summukát tu Ibzán nga iBetlehem nga nangituráy ka Israel. ⁹ Tallu púlu datu pútut na nga lalláki, ay se tallu púlu pe datu pútut na nga babbay. Nepaatáwa na datu pútut na nga babbay

kadatu akkan da kamungayán. Ay pinangatáwa na pe datu pútut na nga lalláki kada babbay nga akkan da kamungayán. Pittu dagun tu Ibzán nga nangituráy ka Israel. ¹⁰ Ay kane matay, ay netaman da ka Betlehem.

¹¹ Ay kane matay tu Ibzán, ay tu Elon nga iZebulun tu summukát nga nangituráy ka Israel. Aggína tu nangiapu kadatu iIsrael ki unag na sangapúlu dagun. ¹² Ay kane matay, ay netaman da ka Aijalon, nga sákup na lusà Zebulun.

¹³ Ay kane matay tu Elon, ay tu Abdon nga pútut tu Hillel nga iPiraton tu summukát nga nangituráy ka Israel. ¹⁴ Appát púlu datu lalláki nga pútut na, se tallu púlu datu lalláki nga apúku na, nga nataggisaán da ka agtàyán nga asnu. Walu dagun na nga nangituráy ka Israel. ¹⁵ Ay kane matay tu Abdon, ay netaman da ka Piraton, kitu ban-bantay nga lusà Efraim, nga pag-agianán datu Amalekita.

Tu nekeanà tu Samson

13 Ay nangwa manin datu iIsrael ka nadakè ki agsisíngan ne APU. Ay tútu nepalúbus na nga iturayán datu Filisteo da ki unag na appát púlu dagun.

² Ay kadatun na al-algaw, ay uwad laláki nga nagnágagan ka Manoa nga iZora nga naggayát ka tangámalan tu Dan. Ay akkan na makapagan-anà tu atáwa na. ³ Ay uwad anghel ne APU ya nagpassingan kitu atáwa tu Manoa, nga na nán, “Oray nu akkan ka ngin makapagan-anà, ay mabùsit ka, se ka magan-anà ka laláki. ⁴ Ay manggayát kídì na, ay akkan ka uminum min ka oray inna nga makà-inglaw se akkan ka mangán ka oray inna nga mebíláng ka naragit. ⁵ Ay mabùsit ka, se ka magan-anà ka laláki. Ay akkan mu tutu wala puk-pukísán ya an-anà. Ta medátun na kuw-kuwa ne Dios nga bíláng Nazareo manggayát ki keanà na. Ay aggína ya mangisalákan kadaya iIsrael kadaya Filisteo.” ⁶ Ay se yala nawe tu babay nga kinagi kitu atáwa na, “Nagpassingan kiyà ya isa nga bobonan ne Dios; ummán ka isa nga anghel ne Dios. Nakapap-panansing tu singan na! May akkan ku dinámag nu ka wàna ya naggayatán na, se akkan na kinagi tu ngágan na kiyà. ⁷ May nán na kiyà nga mabùsit tà, se yà magan-anà ka isa nga laláki. Se masápul nga akkan nà uminum ki oray inna nga makà-inglaw,

13:5 Ya Nazareo ay isa nga tolay ya nagsipata nga akkan uminum ka oray inna nga makà-inglaw, se akkan makipúkis se akkan na túbítan ya oray inna nga natay.

se akkan nà pe mangán kadaya kak-kanan nga mebiláng ka naragit. Ta ya an-anà nga ianà ku, ay mepakin-kuwa ke Dios nga isa nga Nazareo, manggayát ki algaw nga keanà na panda ki katay na.”

⁸Ay se yala nagkarárag tu Manoa nga nán na, “O APU, nu mabalin kuma ngala, ay pagulliyam mán agpà tu toláya ya nebon mu kadakami, ta senu tугúdan nakami kadaya masápul la kuwaan mi kiya an-anà nu meanà.” ⁹Sinungbátan ne Dios tu karárag tu Manoa. Ay tútu nagulli tu anghel na kitu babay, kane atán kitu isa nga tálun na magtutúgaw, may áwan tu Manoa nga atáwa na. ¹⁰Ay tútu nawe nanagtág nga nawe kitu giyán tu atáwa na, ay nán na, “Tu laláki nga nagpassingan kiyà kitu isa ngalgaw ay atán manin.” ¹¹Ay tútu ginumnikát tu Manoa, ay se yala nga kumíwid kitu atáwa na. Kane dumatang da kitu giyán tu laláki, ay nán na, “Ikaw tu laláki nga nagpassingan kiya atáwa ku kitu isa ngalgaw?” “Ö,” nán na nga nesungbát. ¹²Ay tútu nán tu Manoa, “Nu kurug màwa ngin tu kinagi mu, ay nágan daya masápul surútan se kuwaan naya an-anà?” ¹³Ay nán tu anghel ne APU nga nesungbát: “Masápul tungpálan na atáwam datu ngámin nga kinagi kaggína. ¹⁴Masápul akkan mangán ka oray nágan na nga gayát ki úbás, se akkan pe uminum ka oray nágan na nga makà-inglaw, se akkan pe mangán kadaya mebiláng ka naragit ta akakkanan. Masápul kuwaan na ngámin datu kinagi ku kaggína.”

¹⁵Ay díkod nán tu Manoa kitu anghel ne APU, “Pangaásim agpà ta akkan ka pikam magtálaw, ta pagparti mika ka urbun kalding ta mangán ka pikam.” ¹⁶Ay nán tu anghel ne APU nga nesungbát, “Akkan nà pikam a mawe, may akkan nà mangán. Ngamay nu piyán mu ya mangidátun ka masidug ga dátun, ay idátun mu ke APU.” (Akkan am-ammu tu Manoa nga anghel ne APU gáyám tu kaam-amomán na.) ¹⁷Ay nán tu Manoa kitu anghel, “Inna ngágan mu? Ta senu nu màwa ngámin nin daya kinag-kagim, ay magiyáman kami kikaw. ¹⁸Ay nán tu anghel nga nesungbát: “Taanna, tura mu piyán ammuwan ya ngágan ku? Nakas-kasdáaw ya ngágan ku.”

¹⁹Ay se yala nawe tu Manoa nga nangalà ka urbun kalding se trigo, ay se na nawe sinidug da kitu útun tu abay nga batu ka dátun na ke APU. Kaggída magsisíngan na magatáwa, ay nangwa tu anghel ka nakas-kasdáaw. ²⁰Kane gumangláyab tu apuy, ay nasingan de Manoa nga magatáwa nga sumúrut tu anghel kitu apuy nga nawe ka lángit. Ay tútu nagukkab da kitu lusà. ²¹Ay panda kitun, akkan nin nagpassingan tu anghel ne APU kade Manoa nga magatáwa. Ay se yala napagmut tu Manoa

nga anghel ne APU gáyám tu kaam-amomán na. ²² Ay nán tu Manoa kitu atáwa na, “Kurug a la nga matay ta ngin, ta nasingan ta nge Dios!” ²³ May nán tu atáwa na, “Nu kurug nga piyán nitta nga patayan ne APU, ay akkan na kuma ináwat daya dátun ta. Akkan na kuma nepassingan kadàta daya nas-asingan ta, ay se akkan na kuma kinagi datu kinag-kagi na kadàta.”

²⁴ Ay kane meanà na tu an-anà na nga laláki, ay nepangágan na ka Samson. Ay ummabay tu an-anà, ay binindisiyonán ne APU. ²⁵ Ay nanggayát ya Ispiritu ne APU nga mangiturung se mangituráy kaggína kitu ag-agyán na ka Mahane-dan nga atán kitu nagbátán Zora se Eshtaol.

Tu inangngatáwa tu Samson kitu babay ka Timna

14 Ay kitu isa nga algaw, ay nawe tu Samson ka Timna. Ay nasingan na kitúni ya isa nga babbalásang nga Filisteo. ² Ay kane magulli, ay kinagi na kadatu mannákam na nga nán na, “Uwad nasingan ku nga babbalásang nga Filisteo ka Timna, ay piyán ku nga alá nu ka atáwa ku,” nán na. ³ May nán datu mannákam na kaggína, “Taanna, tura mu piyán ya mangatáwa kadaya Filisteo nga akkan makammu ke Dios? Awan mu agkà ala piyán ta, kadaya kamungayán tada nga babbalásang, onu kadaya ilsrail ta?” May nán tu Samson kitu ama na, “Alà mu, ta aggína ya piyán ku.” ⁴ Ngamay akkan ammu datu mannákam na, nga e APU ya mangitur-turung kaggína, ta ittu tu pangidalenán ne APU nga manggubát kadatu Filisteo, nga mangitur-turáy kadatu ilsrail kitun na al-algaw.

⁵ Ay díkod nawe de Samson se datu mannákam na ka Timna. Ay kitu agdal-dalen da kitu isa nga kaubásan, ay uwad nabagu nga láyon nga magngarngar kitu Samson. ⁶ May pinabílag na Ispiritu ne APU tu Samson, ay pinirsáng na tu mútung tu láyon kitu íma na ngala; ummán nala ka namirsáng ka urbun kalding tu kinuwa na. May akkan na kinag-kagi kadatu mannákam na tu kinuwa na. ⁷ Ay kane makadatang da ka Timna, ay nawe inamomanán ne Samson tu babay. Ay piyán na nga kurug tu babay. ⁸ Ay kane malpás ya piga ngalgaw, ay nagulli manin tu Samson ta mawe na atawán nin tu babay. Ay kane dumatang kitu giyán na namatayán na kitu láyon, ay nawe na nelam-aw. Ay nasingan na nga nagbalayán álig tu baggi tu láyon. ⁹ Nangalà kitu mayán na, ay se na kan-kanan kaggína nga magdal-dalen. Ay kane dumatang kitu giyán datu mannákam na,

ay niddán nada, ay kinnán da pe. Akkan na nga kinag-kagi nga inalà na tu digu kitu pinatay na nga láyon.

¹⁰ Ay kitu ligge natu ama tu Samson nga makiamomán panggap kitu aggaattáwa da, ay nagsay-am tu Samson, ta ittu tu gagángay datu babbágu kitun. ¹¹ Ay kane masingan datu Filisteo tu Samson, ay nangipàrob da ka tallu púlu nga lalláki nga mamulun kaggína. ¹² Ay nán tu Samson kaggída, “Atán banníkù kadakayu. Nu magtù nu sakbay mabalin idi nga say-am, ay iddán takayu ka tallu púlu nga abal nga dilána, se tallu púlu nga nappiya nga bádu. ¹³ May nu akkan nu magtù ya piyán na kagiyan sakbay nga malpás ya say-am, ay dakayu ya mangidde kiyà ka tallu púlu nga kamason nga nàwa ki abal nga dilána se tallu púlu nga napiya nga bádu.” “Ara lugud kagiyam ya banníku mu,” nán da nga nesungbát. ¹⁴ Ay nán na,

“Kiya isa nga maragkán,
ay lumawán ya makkán.
Ay kiya isa nga nakulnit,
ay lumawán ya nadangir.”

Ngamay tallu ngalgaw win, ay akkan da pikam nga nagtù tu banníku na.

¹⁵ Ay kitu mekappát ngalgaw, ay nán da kitu atáwa tu Samson, “Ay-ayuyútam mán ya atáwam nga kagiyan na kikaw ya sungbát natu banníku na. Ay nu maddi ka, ay sidúgan mika se daya akkobung mu. Inayabán dakami agpà kídi ta, ta senu magbalin kami ka napubri?” ¹⁶ Ay díkod nawe tu atáwa tu Samson ka giyán na nga sumángit nga nán na, “Lùsawan nà kammala ngin nin! Akkan nà kammala pàgan! Nagbanníku ka kadaya keliyán ku may akkan mu pikam kinagi kiyà ya sungbát na.” Ay nán tu Samson kaggína, “Akkan ku pay pikam pe kinagi kadaya mannákam ku ya sungbát na, ay tu nád agpà kikaw win!” ¹⁷ Ay akkan nakusap tu atáwa na nga sumángit kitu báyat tu pittu algaw nga say-am. May kane mekapittu ngalgaw, ay kinagi yin tu Samson tu sungbát tu banníku na kitu atáwa na kane molaw kitu angur-kuríru na kaggína. Ay díkod nawe pe kinagi natu atáwa na kadatu keliyán na. ¹⁸ Ay sakbay nga masirbut tu mata kitu mekapittu ngalgaw, ay inumbet datu iTimna ka giyán tu Samson, ay se da kagiyan tu sungbát natu banníku na:

“Nágan na ya nadà-dangir may iya digu álig?
Nágan na ya nakù-kulnit may ya láyon?

Ay nán tu Samson nga nesungbát:

“Nu akkan nu kuma pinagarádu
ya bumalásang nga báka ku,
ay akkan nu kuma nasmà
ya sungbát na banníkù.

¹⁹ Ay se yala pinabílag na Ispiritu ne APU tu Samson. Neturung na ka Ashkelon se na nawe pinatayán daya tallu púlu nga lalláki. Inarisamsam na datu nappiya nga bad-bádu da, se na nidde kadatu nanggattù kitu banníku na. Ay se yala nagulli ka balay da nga sirrurungat tutu wala gapu kitu nàwa. ²⁰ Ay tu atáwa na, ay nidde da ngin kitu kabulun na, nga ábay pe kitu nagkasár da.

Tu nebabbálat tu Samson kadatu Filisteo

15 Ay kane nabà-bayág gin, kane aggagáni ka trígo win, ay nawe naggagáyam tu Samson kitu atáwa na. Nangitúgut ka isa nga urbun kalding. “Mawe yà ka kuwartu na atáwà,” nán na. Ngamay akkan palnàan natu katugáangan na nga laláki. ² Ay nán na ke Samson, “Ya ammu ku, ay nigsán mu win ya atáwam, ay túya nepaatáwa ku win kitu ábay mu kitu kasár nu. Atán mà ya udiyán na, nga napi-piya may aggína. Aggína ngala ngin ya atawám,” nán na. ³ Ay nán natu Samson, “Gapu kiyán na kinuwa nu, ay akkan dà a pabasúlan nu atán kuwaan ku nga nadakè kadakayu wa Filisteo.” ⁴ Ay tútu nagtálaw tu Samson, ay se yala nawe nagdugkam ka 300 nga alsádu nga átu. Se na tinagduduwa nga pinsat datu íput da, se yala nangipsat ka páur kitu íput datu káda páris nga átu. ⁵ Ay se na ngala sinibtán tu páur, se nada ngala nebúlus datu átu kitu kamulán trígo datu Filisteo. Ay tútu nasidug ngámin datu trígo da, meráman datu nagáni yin. Ay nasidug pe datu kaubásan da, se datu kamulán da ka olíbo. ⁶ “Tinna ya nangwa kídi?” nán datu Filisteo. “E Samson na manúgáng natu iTimna, ta nepaatáwa na tu an-anà nga atáwa Samson kitu ábay na kitu kasár na,” nán da. Ay tútu nawe datu Filisteo inalà tu babay se itu ama na se dada sinidug. ⁷ Ay nán tu Samson, “Gapu kiya kinuwa nu, ay akkan takayu ungatán panda ki akabálat ku kadakayu!” ⁸ Ay tútu sirrurungat tutu wala nga nawe dummarup kadatu Filisteo, ay adu tutu wala datu napatay na kaggída. Ay se yala nawe nagsirù kitu liyáng ka Etam.

⁹ Ay nawe nagkampu datu Filisteo kitu íli ka Juda, ay se da nawe rinaut tu íli Lehi. ¹⁰ Ay nán datu iJuda kadatu Filisteo, “Taanna, tura dakami

rautan?” Ay nán datu Filisteo, “Inumbet kami nga maniliw ke Samson, ta íbálat mi ya kinuwa na kadakami.” ¹¹ Ay díkod nawe datu 3,000 nga lalláki ka Juda kitu liyáng ka Etam nga giyán tu Samson, ay se da nán kaggína, “Akkan mu agkà ammu ta, nga daya Filisteo ya mangitur-turáy kadåtada? Taanna, turám kinuwa yán kaggída? Meraarás kami yala kikaw!” Ay nán tu Samson kaggída, “Baltan kuda ngala ki kinuwa da kiyà.” ¹² Ay nán da manin kitu Samson, “Inumbet kami kiddi nga maniliw kikaw, se mika pingílan na íáwat kadaya Filisteo.” Ay nán tu Samson, “Mayát tà basta akkan dà patayan.” ¹³ “Akkan mi ka patayan. Pingílan mi ka ngala, se mika íáwat kadaya Filisteo,” nán da kaggína. Ay díkod piníngil da ka duwa nga bar-baru wa tali se da nelawán kitu liyáng.

¹⁴ Ay kane makadatang da ka Lehi, ay sinabat datu Filisteo nga makas-asáraw. May pinakulnit na Ispiritu ne APU tu Samson. Ay rinag-ragsud na datu tali nga pinamíngil da kaggína, nga ummán nala ka nasidug nga binola. ¹⁵ Ay se la nakasingan ka támi asnu nga akkan pikam nabayág natay. Pinídit na tu támi, ay se ittu tu pinagpatay na kadatu maríbu wa Filisteo. ¹⁶ Ay nán tu Samson:

“Ki támi na asnu,
 sangaríbu tolay ya pinatay ku.
 Kiya támi na asnu,
 daya baggi datu natay
 ay nadug-dugsù.

¹⁷ Ay kane mabalin makun-oni, ay nebàbà na tu támi asnu. Ay nepangágan da tun na giyán ka Ramat-lehi.

¹⁸ Ay kane mabalin tun, ay napandanán tutu wala tu Samson ka aggasikkinum na! Ay tútu kinumraw ke APU nga nán na, “Pinangábà nà a bobonam. May matay yà kid din ki awwaw ku, ay se dà tiliwan dedi tolay ya áwan angngurug kikaw.” ¹⁹ Ay díkod pinagbuwà ne Dios ya danum kitu abbut ki lusà ka Lehi. Ay kane makenum tu Samson, ay nagulli tu bílag na, se pummiya pe yin tu uray na. Ay tútu nepangágan da tun na giyán ka En-hakkore (Ya Gabbuwà naya Kinumraw ya sarut na.) Ay atán kam yán gabbuwà ka Lehi panda kadedi nga al-algaw. ²⁰ Ay duwa púlu dagun na neapu natu Samson datu iIsrael, kitu inagturáy datu Filisteo kitu íli da.

Nippà tu Samson tu gagyangán ka Gaza

16 Kitu isa nga algaw, ay nawe tu Samson ka Gaza, isa nga íli datu Filisteo. Ay kitúni, ay atán naam-ammu na nga púta. Nagidda tu Samson kitu balay na. ²Ay kane mammuwán datu iGaza nga atán tu Samson kitu íli, ay linìmut da tu íli, se da nagtang-tangagabi nga nagbantáy nga magiddag kitu ruwángan natu íli. Ning-inggap da kitun na gabi, ta nán da nga, “Idaggán tada panda ki agwada na, ay se tada la nga patayan,” nán da. ³Ngamay panda ngala ki túlad gabi tu naggidda tu Samson. Ay kane túlad gabi yin, ay bummángun, ay se yala nawe kitu ruwángan natu íli, se na sinàtág tu gitap, ay se na nippà pe tu adígi na, ay se nada binugtung nga nippan kitu útun bantay nga panidmáng ka Hebron.

Samson se Delaila

⁴Ay akkan nabayág, ay nelug tu Samson ki isa nga babay nga nagnágan ka Delaila, nga mag-agyán kitu tanáp ka Sorek. ⁵Ay nawe datu ap-apu datu Filisteo ka giyán tu Delaila, se da nán kaggína, “Kasabaan mu mán ne Samson, ta senu ikagi na ya gapu na kinakulnit na, ay se nu paannán mi ya mamalsu kaggína. Ay nu màwa mu yán, ay ya isaisa kadakami ay mangidde kikaw ka maríbu se magatut nga silber.” ⁶Ay díkod nán tu Delaila kitu Samson, “Ikagi mu mán agpà kiyà nu ka wàna ya paggayatán naya kulnit mu, ay se nu mapaanna ya mamíngil kikaw ta senu akkan ka makatálaw?” ⁷Ay nán tu Samson nga nesungbát, “Nu pingílan dà ka pittu nga lúbid bútag nga akkan pikam nakarsi, ay kumapsut tà nga ummán kadaya duddúma nga tolay. ⁸Ay díkod nangilbet kurug datu ap-apu datu Filisteo ka pittu nga lúbid bútag nga akkan pikam nakarsi, se da nidde kitu Delaila nga ittu datu pinamíngil na kitu Samson. ⁹Ay uwad da pe lalláki nga pinagsirù tu Delaila kitu tapíngit nga kuwartu, ay se na nga nesáraw ya, “Samson! Atán da Filisteo nga maniliw kikaw!” May rinag-ragsud dala tu Samson datu lúbid nga ummán da ka nasidug gala. Ay díkod akkan da nammuwán tu sikretu natu kulnit na.

¹⁰Ay nán tu Delaila kitu Samson, “Taanna tura nà inug-og se nagbus-busidán? Pangaásim mán, ta kagiyan mu kiyà nu mapaanna ya mamíngil kikaw.” ¹¹Ay tútu nán manin tu Samson, “Nu pingílan dà ka

bar-baru wa tali nga akkan pikam naus-usár, ay magkapsut tà nga ummán kadaya duddúma nga tolay.” ¹² Ay díkod nangalà kurug tu Delaila ka bar-baru nga tali, se na piníngil tu Samson. Uwad kam pe datu lalláki nga pinagsirù na kitu tapíngit ta kuwartu. Ay se na ngala manin nesáraw ya, “Samson! Atán daya Filisteo nga maniliw kikaw!” Ngamay rinag-ragsud dala tu Samson datu tali, nga ummán ka binola ngala kitu inangwa na.

¹³ Ay nán manin tu Delaila kitu Samson, “Panda kídi, ay ug-ogan nà se pagbus-busidán nà pikam. Ikagi mu kurug gin a ya kustu, nu nágan na ya makapíngil kikaw?” Ay tútu nán manin tu Samson, “Ay nu mangilága ka ka pittu nga sùlapid na abù ku kiya aglagáan ka abal, ay se mu igtán kitu káyu nga ipsisid na, ay magkapsut tà a ummán kadaya duddúma nga tolay.” ¹⁴ Ay díkod kane atán matúdug tu Samson, ya nelága kurug tu Delaila tu pittu nga sùlapid kitu aglagáan na ka abal, ay se na inigtán kitu ipsisid nga káyu, ay se nán manin na nesáraw ya, “Samson! Atán da Filisteo nga maniliw kikaw!” Ay tútu nalukág tu Samson, se na nga ginamrut tu abù na kitu nekelagáan na.

¹⁵ Ay nán manin tu Delaila kitu Samson, “Nán mu, pà-pàgan nà, may akkan nà gáyám kurug piyáran. Namilu nà in nga inug-og. Akkan mu pikam kinagi kiyà ya gapu na, nu taanna, tura dumúma tutu wala ya kulnit mu.” ¹⁶ Inalgaw nga ittu peyang tun tu sal-saludsúdan na kitu Samson, panda kane nolaw tutu wala tu Samson kitu angrik-rikud na peyang kaggína. ¹⁷ Ay díkod kinagi na ngin tu kurug ke Delaila. Ay tútu nán na, “Nedátun nà a Nazareo ke Dios. Ay nanggayát kitu nekeanà ku, ay akkan nà pikam napuk-pukísán. Ay nu mapukísán nà, ay mippà ya kulnit ku, ay magbalin nà ka ummán kadaya duddúma nga tolay.” ¹⁸ Ay kane nammuwán tu Delaila nga kurug tu kinagi tu Samson, ay nangibon ka mawe mangayáb kadatu ap-apu datu Filisteo nga magulli da kammin ta kinagi ne Samson kaggína ngin ya kurug. Ay díkod nagulli kurug datu ap-apu datu Filisteo. Netúgut da pe yin tu pirà a pagbáyad da kitu Delaila. ¹⁹ Ay pinatúdug tu Delaila tu Samson nga nagpungán kitu lappu na. Ay kane matalà tu Samson, ay nangayáb ka mangartib kitu pittu pusut nga abù tu Samson. Ay kane kumapsut se mippà in tu kulnit tu Samson, ²⁰ ay nán tu Delaila, “Samson atán nin daya Filisteo!” Ay kane malukág tu Samson, ay bumángun kuma nga nán na, nga ummán kitu kinuw-kuwa na kitu napalábas. May akkan na ammu nga pinanáwan ne APU ngin. ²¹ Ay díkod tiniliw datu Filisteo ngin, se da tinukil datu mata na. Nekáwar da

ka bága, se da nippan kitu agba-balúdán ka Gaza, ay se da pinagubra kitu aggiridán kitu agba-balúdán. ²² May kitúni, nain-ínut nga tumúbu manin tu abù na.

Tu nekatay tu Samson

²³ Ay nagguurnung datu ngámin na ap-apu datu Filisteo nga maggan-gánas se magdátun kitu diyos da nga Dagon. Ay nán da, “Neáwat naya dios tada kadátada ya kalínga tada nga Samson.” ²⁴ Ay kane masingan datu tolay tu Samson, ay dinay-dáyaw da tu diy-diyos da, nga nán da, “Nidde naya diyos tada kadátada ya kalínga tada nga nangdadál kiya lusà tada, se nagpatay kadatu adu wa kabbulun tada.” ²⁵ Ay kane makang-anggam da tutu wala ngin ay nán da, “Ara, alá nge Samson, nga magpaanggam kadátada. “Ay tútu nelawán da tu Samson kitu agba-balúdán, se da pinagsíkád kitu nagbátán datu duwa nga dadakkal nga adígi, se da nga igalagalà. ²⁶ Ay nán tu Samson kitu namaybay kaggína, “Ipikam nà mán kadaya adígi nedi nga templo, ta piyán ku ya magterig.” ²⁷ Ay tu templo, ay napnu tutu wala ka tolay. Ay datu atán kitu útun na, ay moli tallu ríbu datu lalláki se babbay. Atán ngámin kitúni pe datu ap-apu datu Filisteo. Atán da ngámin na magbuy-búya kitu kuk-kuwaan tu Samson.

²⁸ Ay nagkarárag tu Samson ke APU nga nán na, “Apu nga DIOS, damdamman nà agpà, se pabilgan nà agkà pikam ka oray mamissán nala, ta senu makabálat tà kadedi nga Filisteo kiya nanukil da kadaya mata ku.” ²⁹ Ay se yala inimmán tu Samson datu duwa nga adígi nga pagligdaán natu templo. Tu kasígid da íma na, ay atán kitu isa, ay atán tu diwanán kitu isa, ay se na ippáy ngámin tu kulnit na nga mangisùlin. ³⁰ Ay se nán tu Samson, “Matay yà la ngin na kabulun dedi nga Filisteo,” nán na nga nekarárag! Ay se na nippáy ya ngámin kulnit na nga nangisùlin kadatu duwa nga adígi. Ay díkod narba tu templo, ay narbaán ngámin datu ap-apu se datu tolay. Ad-adu tu napatay na kitu nekatay na, may datu pinatay na kitu kasibbiyág na. ³¹ Ay se yala inumbet datu wawwági se datu induan tu Samson nga mangalà kitu baggi na. Ay se da nippan ka balay da se da nawe netaman kitu nagbátán na Zora se Eshtaol, kitu giyán lúbù tu Ama na nga Manoa. Duwa púlu dagun tu Samson nga nangiapu kadatu iIsrael.

Datu diy-diyos tu Mica

17 Ay uwad isa nga laláki kitun nga nagnágan ka Mica, nga mag-agyán kadatu ban-bantay ka Efraim. ²Isa nga algaw, ay nán na kitu ina na, “Nagìna ku nga ginedán mu tu nagtákwaw kitu 1,100 nga pinaláta nga pirà mu. Iyà tu nangalà kadatun, may ipatulli kuda kammin kikaw.” Ay nán tu ina na, “Kalakkán naka kuma ne APU, ugu, ki nangipudnu mu ki kurug,” nán natu ina na. ³Ay kane málà kammin tu ina datu pinaláta nga pirà, ay nán na, “Idátun ku ke APU dedi nga pirà, ta senu áwan màwa nga nadakè kiya an-anà ku. Pàwa ku ka sinan diy-diyos dedi nga pinaláta nga pirà,” nán na. ⁴Ay díkod kane ipatulli na tu pirà kitu ina na, ay inalà tu ina tu duwa gatut kitu pinaláta nga pirà, se na nepàwa ka sinan diy-diyos kitu maragbattál ka silber, se na nippáy kitu balay tu Mica. ⁵Ay nangwa tu Mica ka altár na kampela ngin na pagday-dayáwan na. Nagpàwa pe ka efod se terafim, ay se na pinagbalin tu isa kadatu pútut na nga laláki ka pádi na. ⁶Ay kadatun na al-algaw, ay áwan pikam ári ka Israel. Tútu kuwaan kampela datu tolay yin tu napiya kitu panagsisíngan da.

⁷Ay kitu isa nga algaw, ay uwad isa nga bag-bagu nga Levita nga gayát ka Betlehem ka Juda ya inumbet kitúni nga giyán. ⁸Nagtálaw idi nga bag-bagu ka Betlehem ta mawe magsápul ka pagyanán na. Ay kaggína nga magsap-sápul, ay nakadatang kitu balay tu Mica kitu ban-bantay ka Efraim. ⁹Ay nán tu Mica kaggína, “Ka wàna ya babalay mu?” “Isa ngà a Levita nga iBetlehem ka Juda,” nán na nga nesungbát. “Magsap-sápul là ka mabalin ku nga pagyanán,” nán na. ¹⁰Ay nán tu Mica kaggína, “Magyán ka ngala ngin kiddi na, ta ikaw win ya magtuldu kiyà se magbalin ka pádi ku. Ay iddán taka ka sangapúlu wa silber ki káda dagun, se daya bádu mu, se kanan mu.” ¹¹Ay díkod nagimmuon tu bag-bagu kitu angngibílang tu Mica kaggína ka isa kadatu annánà na. ¹²Ay díkod pinagbalin tu Mica nga pádi tu bag-bagu nga Levita, ay mag-agyán pe yin kitu balay na. ¹³Ay nán tu Mica, “Ammù nga bindisiyonán nà ne APU kídì yin, ta Levita ya pádi ku.”

Daya diy-diyos daya tangámalan tu Dan

18 Awan ya ári ka Israel kitun nga al-algaw. Datu tangámalan tu Dan, ay magsap-sápul da ka giyán na pagyanán da, ta akkan da pikam napatálaw datu tolay nga mag-agyán kitu íli nga nengáni kaggída. ²Ay díkod namíli da ka limma nga narungat ta lalláki kaggída nga tangámalan nga mawe ka Zora se Eshtaol, ta mawe da magispiya, se sinnan da tu lusà kattoni, se magsápul da ka pag-agyanán da. Ay kane dumatang datu limma ka ban-bantay nga íli Efraim, kitu balay tu Mica, ay nagdagus da kitúni. ³Ay kitu kaatán da kitúni, ay nalásin da tu áyug tu aggúni natu bag-bagu nga Levita. Ay tútu sinaludsúdán da nga nán da, “Taanna, tura ka atán kídi na? Inna ya nangilbet kikaw kídi? Nágan na kuk-kuwaam kídi?” ⁴“Magub-ubra ngà ke Mica ka pádi na, nga pillu na,” nán natu bag-bagu. ⁵Ay tutu nán da kaggína, “Pangaásim mán ta ammuwam ke Dios nu napiya ya pagtungpálan na gákat mi.” ⁶Ay nán tu pádi, “Akan kayu malídug ta tagasinnán nakayu ne APU kiya kapannán nu,” nán na.

⁷Ay díkod netul-túluy datu limma nga lalláki tu nagdal-dalen, ay dummatang da ka íli Lais. Ay nasingan da nga napiya ya panagbiyág datu tolay kitúni nga ummán kadatu iSidon. Natalna tu giyán da se áwan da riribù. Atán ngámin pe masápul da. Adayyu da kadatu Sidoneo, ay se áwan da pe kagdù nga duddúma nga tolay. ⁸Ay kane magulli datu limma nga lalláki ka Zora se Eshtaol, ay sinaludsud datu keliyán da nu nágan na tu nasingan da. ⁹Ay tútu nán da, “Atán nasingan mi nga íli nga napiya tu lusà na. Dádun, ta rautan tada da. Akan tada bay-baygan ya mawe mangraut se mangsákup kitu íli. ¹⁰Nalawág tu lusà kitúni, se atán ngámin daya masápul tada kitúni. Idde ne Dios kadátada tuni nga lusà, ay se áwan am-ammu datu tolay kitúni nga rautan tada da.”

¹¹Ay díkod nawe datu annam gatut nga lalláki nga tangámalan tu Dan. Sikkaarmas da nga nagtálaw ka Zora se Eshtaol. ¹²Nawe da nagkampu kitu pane lattakán ka Kiriath-Jearim ka Juda. Ittu ya gapu na nga nepangágan da tun na giyán ka Mahane-Dan (kampu ne Dan ya sarut na). Ay panda kadedi nga al-algaw ittu pikam ya agpangágan da kitúni nga giyán. ¹³Ay se da nga nagtutúdu kitu ban-bantay ka Efraim, ay nakadatang da kitu balay tu Mica.

¹⁴Ay nán datu limma nga lalláki nga nawe nagispiya ka Lais. “Ammu nu kabbulun, atán ya efod se terafim kiyán na balay. Atán pe ya sinan

diy-diyos nga silber. Nágan nád napiya nga kuwaan tada kabbulun?”¹⁵ Ay díkod nawe datu limma nga lalláki kitu balay tu Mica, se da kinumusta tu bag-bagu nga Levita nga mag-agyán kitúni.¹⁶ Ay datu annam gatut nga tolay nga tangámalan tu Dan nga sikkaarmas, ay atán da nga magiddag kaggída kitu gagyangán.¹⁷ Ay datu limma nga nawe nagispiya, ay linumnà da kitu balay tu Mica, se da inalà tu sinan diy-diyos nga silber, se tu efod se itu terafim. Ay tu bag-bagu nga Levita nga pádi tu Mica, ay uwad kitu giyán datu annam gatut nga lalláki nga sikkaarmas ka iggugubát kitu gagyangán natu balay.¹⁸ Ay kane masingan natu pádi nga alàán datu lalláki datu sinan diy-diyos, ay nán na “Nágan naya kuk-kuwaan nu?”¹⁹ Ay nán da kaggína, “Náwa ka! Maginggap ka ngala, se kumíwid ka ngala ngin kadakami. Ikaw win ya pádi mi, se ya magtuldu kadakami. Nágan na piyán mu ta, ya pádi na Israel onu pádi na sissa nga tolay?”²⁰ Pàgan natu pádi tu kinagi da kaggína, ay díkod inalàán na datu sinan diy-diyos se yala nga nebulun kaggída.

²¹ Ay netul-túluy da tu nagdal-dalen. Pinunna da datu annánà, se datu an-animál da se datu ar-aruminta da.²² Ay kane makaadayyu da ka bittì kitu balay tu Mica, ay inayabán tu Mica datu karúba na, ay se da impal da.²³ Ay kane tagay da masimát da ngin, ay sinaráwan dada. Ay naglingay datu gakagaka Dan se da nán, “Nágan naya nàwa, tura mu inayabán daya karúba mu nga mangpal kadakami?”²⁴ Ay nán tu Mica kaggída, “Taanna, tura nu saludsúdan pikam mala, ay inalà nu ngámin daya sinan diy-diyos nga nepàwa ku, se ya pádi ku. Awan nabansi kiyà!”²⁵ Ay nán datu lalláki nga nesungbát kaggína, “Napì-piya lugud dala nu maginggap ka, ta get magina daka daya narungat nga suldádu, ay patayan daka, se daya akkobung mu.”²⁶ Ay kane masingan tu Mica nga adu da tutu wala, ay nagulli yala ngin ka balay na. Ay díkod netul-túluy datu gakagaka tu Dan tu nagdal-dalen.

Nagyán datu gakagaka tu Dan ka Lais

²⁷ Ay dumatang da ka Lais nga íli datu ninggap se natalna nga tolay, nga ag-agtu da datu sinan diy-diyos tu Mica kabulun da tu pádi na. Ay pinatayán da datu ngámin na tolay nga mag-agyán kitúni, se da sinidug tu íli.²⁸ Awan tu mangigdù kadatu tolay ka Lais, ta adayyu da pà nang ka Sidon, ay se áwan ram-ráman datu tolay ka Aram. Ya íli nga Lais, ay atán

kitu katan-tanapán ka Bet-rehob. Pinolit kammin datu gakagaka tu Dan tu íli, ay se da nagyán kitúni yin. ²⁹ Ay se da sinukatán tu ngágan natu íli ka Dan, nga ngágan datu apuapu da se isa kadatu annánà tu Israel. Lais tu dadán na ngágan tu íli. ³⁰ Ay se da ngala nippáy kitúni tu sinan diy-diyos nga inalà da, se ittu win tu day-dayáwan da. Ay tu Jonatan nga pútut tu Gershom se apúku tu Moses se datu annánà na datu pappádi da, panda kitu nekasákup tu íli, se da nebálud datu tolay ay se dada nga netálaw. ³¹ Ay díkod kinuwa da ngin ka diyos da tu sinan diy-diyos tu Mica, kitu kaatán kam ka Shilo tu Tabernákulu ne Dios.

Tu Levita se tu atáwa na

19 Ay kadatun na al-algaw nga áwan ári ka Israel, ay uwad isa nga Levita nga mag-agyán kitu adayyu wa parte kitu ban-bantay ka Efraim. Nangalà ka kabulun na nga babay nga iBetlehem ka Juda ka bátug atáwa na. ² Ngamay nakidaládag idi nga babay, ay se yala nagulli kammin kadatu mannákam na ka Betlehem ka Juda. Nagyán kitúni ka appát búlán. ³ Ay nalammat natu Levita nga mawe na dangan tu atáwa na, ta anannayan na nga magulli kammin. Ay díkod nawe nga kabulun na tu bobonan na, se nangitúgut ka duwa nga asnu. Ay kane makadatang da, ay nippan natu babay da kitu balay natu ama na. Ay sikkaanggam pe tu ama na nga namalnà kaggída. ⁴ Ay magulli da kuma kammin nga dágus, may gináput pikam natu ama natu babay da. Ay tútu nagyán da pikam kitúni ka tallu walgaw. Nangán da, se nagingum da, se natúdug da kitúni. ⁵ Ay kitu pagmakát natu mekappát ngalgaw da, gummabi da nga ginumniya, se da magrabbuwát tin nga magulli. Ngamay nán tu ama natu babay kitu Levita, “Mangán kayu pikam sakbay kayu mawe, ta senu atán pamílag nu kiya dálen.” ⁶ Ay díkod nangán da nga duwa, se uminum da. Ay kane mabalin da nga mangán, ay nán manin natu ama natu babbay kaggída, “Ipakaláwa nu ngala ngin ya mawe, ta itul-túluy tada lugud dala ngin ya maggan-gánas.” ⁷ Ngamay kane magrabbuwát tu Levita ngin, ay pinílit natu ama natu babay nga magidda da pikam. Ay díkod nagidda da pikam. ⁸ Ay kitu mekalimma nga algaw, ay gummabi da nga ginumniya ta mawe da ngin, may nán manin tu ama natu babay, “Mangán kayu pikam. Mawe kayu wala nu gídám. Ay tútu nangán manin datu duwa nga lalláki. ⁹ Ay kane magrabbuwát da kurug gin, ay nán natu ama natu babay

manin, “Masirbut ya mata ngin, ay magibattán kayu ngin. Magidda kayu lugud dala pikam, ta gummabi kayu wala ngin nu pagmakát ta mawe.”

¹⁰Ngamay maddi yin tu Levita nga magidda manin. Ay tútu netúluy da kammala tu nawe. Ay gabi yin kaggída nga dumatang ka Jebus (Jerusalem kam yán). ¹¹Ay nán natu bobonan na, “Napiya kid nu mawe tada kiya íli daya Jebuseo, ta magidda tada pikam kiyán.” ¹²Ngamay, “Akkan,” nán natu Levita. “Maddi tada mawe kiya íli daya agtangeli nga akkan ísrael. Mawe tada ngala ka Gibeá.” ¹³“Pílitán tada ya makadatang ka Gibeá onu ka Rama. Kitúni tada magidda,” nán na. ¹⁴Ay díkod netul-túluy da tu nagdal-dalen. Ay nasirbut tu mata ngin kaggída nga dumatang ka Gibeá, nga isa nga íli kitu sákup datu tangámalan Benjamin. ¹⁵Ay díkod linumnà da kitu íli, nga magidda pikam. Nawe da nga nagtugaw kitu palása, ngamay áwan mamalnà kaggída.

¹⁶Ay kane maggi-gibat tin, ay uwad lalakay nga gayát ki tálun na. Ay tun na lalakay, ay taga ban-bantay ka Efraim, may mag-agyán ka Gibeá. (Datu tolay kitúni, ay tangámalan Benjamin da.) ¹⁷Ay kane masingan natu lalakay tu Levita kitu palása, ay nán na kaggína, “Kawà na ya naggay-gayatan nu, se kawà na ya kapannán nu?” ¹⁸Ay nán natu Levita nga nesungbat, “Naggayat kami ka Betlehem ka Juda, ay magulli kami yin ka ban-bantay ka Efraim nga pag-agyanán ku. May áwan nala ya mamalnà kadakami. ¹⁹Atán bálun mi nga sinápay nga kanan mi se básí nga inuman mi. Atán pe kanan daya asnu mi. Atán ngámin masápul mi.” ²⁰Ay tútu nán natu lalakay, “Dádun ka balay. Iyà makammu kadaya masap-sápul nu. Akkan kayu matúdug gala kiddi nga palása.” ²¹Ay díkod nippan nada ka balay na, se na pinangán datu asnu da. Inusesuwán nada, ay se nada pinangán.

Tu nadakè a kinuwa datu iGibeá

²²Ay kaggída nga maggan-gánas, inumbet datu nadakè a tolay kitu íli, ay se da nga pitupitù tu gitap natu balay, ay se da nán, “Ilawán mu ya laláki nga sangaíli mu, ta allayan mi.” ²³Ay díkod lummawán tu lalakay, ay se na nán kaggída, “Akkan wawwági! Pangaási nu agpà ta akkan kayu mangwa ka nadakè. Sangaíli ku ide nga laláki, ay akkan nu kuwaan yán na nadakè! ²⁴Atán daya babbalásang ku kídi se ya atáwa nedí nga laláki. Ilawán mida, ta kuwaan nu ya piyán nu kuwaan kaggída.

Ngamay akkan nu wa iram-ráman ya sangáli ku nga laláki.”²⁵ May maddi ginán datu lalláki tu lálakay. Ay tútu nepalawán natu Levita tu atáwa na. Ay natangagabi nga sinikap datu lalláki. Ay kane danní láwa ngin, ay pinapan da ngin tu babay.²⁶ Ay kane danní láwa, ay inumbet tu babay, ay nekálin nala kitu gagyangán tu balay natu lálakay nga giyán natu atáwa na. Atán nala kitúni panda kane magwada.²⁷ Ay kane bumángun tu atáwa na, se na lùtán tu gagyangán ta mawe da kuma ngin, ay nasingan na tu atáwa na nga newawaren kitu gagyangán nga im-immán na tu gitap tu balay.²⁸ “Bumángun ka, ta mawe tada ngin,” nán na. May akkan sumungbát tu babay. Ay tútu netakay na ngala ngin kitu asnu na se la nawe yin ka balay na.²⁹ Ay kane dummatang da ka balay na, ay nangalà ka ampiláng se na linapilápi ka sangapúlu se duwa tu baggi natu atáwa na, se na nepewáras kadatu sangapúlu se duwa nga tangámalan Israel.³⁰ Ay nán datu ngámin nga nakasingan, “Awan pikam nàwa nga ummán kiyán panda kitu nagtálaw tada nga iIsrael ka Egipto. Nágan na nád ya napiya nga kuwaan tada? Paggaomanán tada.”

Nagsagána datu iIsrael nga mawe makigubát

20 Ay ngámin datu iIsrael nga gayát ka Dan se ka Beer-sheba, se datu gayát ka Gilead, ay nagguurnung da ka Mizpa ki àràng ne APU.² Atán pe ngámin datu ap-apu ki káda tangámalan na Israel, kane magguurnung ngámin datu tolay ne Dios. Appát gátut ríbu datu suldádu.³ (Nadámag datu tangámalan Benjamin nga nawe ka Mizpa datu iIsrael.) Ay nán datu iIsrael, “Paanna ya nakàwa naya ummán kídí na nga kinadakè?”⁴ Ay tútu nán tu Levita nga atáwa natu babay nga pinatay da, “Nagsíbal kami se iya atáwà ka Gibeá nga íli daya tangámalan Benjamin, ay nagidda kami kitúni.⁵ Ay kane gabi, ay inumbet datu lalláki kitúni, se da pinalebután tu balay nga nagdagusán mi. Ay piyán dà patayan, ay sinikap da ya atáwa ku panda kane matay.⁶ Ay túya inalà ku tu baggi na se ku linapilápi, se ku newáras kadaya sangapúlu se duwa nga tangámalan na Israel, ta nadakè tutu wala ya kinuwa da kadàtada.⁷ Kadakayu ngámin na atán kídí, nágan na lugud ya napiya nga kuwaan tada?”⁸ Ay tútu nagsíkad ngámin datu tolay se da nán, “Awan ya mawe kadàtada kadaya babalay tada onu kadaya báwi tada.⁹ Tu idi ya kuwaan tada ka Gibeá. Magbibinnúnut tada ta ammuwán tada nu iinna kadàtada daya mawe

mangraut ka Gibeá. ¹⁰ Ay daya pagkapúlu daya lalláki ki káda tangámálán ya mawe mangalà ka kanan tada. Ay daya duddúma, ay aggída ya mawe bumálat kadaya iGibeá gapu kiya nadakè tutu wala nga kinuwa da ki Israel.” ¹¹ Ay díkod nagsissa datu ngámin na lalláki nga iIsrael nga nawe mangraut ka Gibeá.

¹² Ay se yala nangibon datu iIsrael ka mawe mangagi kadaya tangámálán Benjamin nga, “Nadakè tutu wala ya básul nga kinuwa nu! ¹³ Iáwat nu kadakami daya nadakè a iGibeá, ta patayan mida, ta senu mippà ya kinadakè ki Israel.” May akkan nanggína datu iBenjamin kadatu iIsrael nga kamungayán da. ¹⁴ Nagguurnung da ngámin mán kammin ka Gibeá nga makigubát kadatu iIsrael. ¹⁵ Ay kitun na algaw, ay duwa púlu se annam ríbu datu suldádu nga iBenjamin tu nagguurnung nga nakaampiláng da. Uwad da pe pittu gatut nga gayát ka Gibeá. ¹⁶ Ay datu pittu gatut kadatu suldádu, ay pabeg da nga mangasígíd, ay se nasirig da tutu wala nga magisling. Gangngatan da oray ummán ki lábad abù ya kadakkal na. ¹⁷ Ay datu iIsrael nga akkan iBenjamin, ay atán appát gatut ríbu datu suldádu da nga pabeg nalaing nga makigubát.

¹⁸ Nawe pikam datu iIsrael kitu Tabernákulu ka Betel nga magsaludsud ke Dios nga nán da, “Inna nga tangámálán ya munna mawe rumaut kadaya tolay ka Benjamin?” Ay nán ne APU nga sumungbát, “Daya tangámálán Juda.” ¹⁹ Ay díkod kane kaláwa, ay gummabi datu iIsrael nga nawe nagkampu kitu adanni ka Gibeá. ²⁰ Ay nawe datu iIsrael ka Gibeá nga manggubát kadatu iBenjamin. ²¹ Ngamay sinabat datu suldádu wa iBenjamin da sakbay masirbut tu mata, ay duwa púlu se duwa ríbu tu pinatay da kadatu iIsrael.

²² Ay oray ummán kitun tu nàwa, ay tummurad datu iIsrael. Ay kane pagmakát, ay nawe da kammin kitu giyán na naggugubatán da. ²³ Ngamay sakbay da nawe makigubát, ay nawe da pikam ka Betel nga nagkarárag ke APU. Ay nagtangalgaw da nga nakas-asangit, ay nán da ke APU, “Rautan mi nád manin daya wawwági mi nga iBenjamin?” Ay “Ò,” nán ne APU nga nesungbát. ²⁴ Ay díkod nawe da manin nakigubát kadatu iBenjamin. ²⁵ Ngamay sinabat manin datu suldádu wa iBenjamin da kitu lasi natu íli ka Gibeá, ay sangapúlu se walu ríbu tu napatay da kadatu iIsrael. ²⁶ Ay tútu nagulli kammin datu iIsrael ka Betel se da nga sumángit nga nagtúgaw kitu àràng tu Tabernákulu ne APU. Nagngílin da nga nangán kitun na algaw panda kane gabi. Ay se da nangilbet ka dátun pára ki agkakappiya, se

dátun na masidug pára ke APU. ²⁷ Ay se da manin inammuwán ke APU nu nágan na tu masápul la kuwaan da. Ay kadatun na al-algaw, atán ka Betel tu Arko ne Dios nga neunggán datu bil-bílin na. ²⁸ Ay tu Finehas nga pútut tu Eleazar nga pútut tu Aaron nga pádi, ay aggína tu magtag-tagasíngan kitu Arko. Ay nagsaludsud manin datu iIsrael ke APU nga nán da, “Mawe mi nád gubatan manin daya wawwági mi nga iBenjamin onu makusap kami ngin?” Ay tútu nán ne APU, “Mawe nuda gubatan manin nu kaláwa ta pangabáan takayu win.” ²⁹ Ay díkod nawe datu duddúma nga suldádu wa iIsrael nga nagsirù kitu lebut natu íli ka Gibeá. ³⁰ Ay kane mekàlu ngalgaw, ay nawe manin ginubát datu iIsrael datu iBenjamin. ³¹ Ay kane nawe datu iBenjamin nga sinabat datu iIsrael kitu lasi natu íli, neadayyu da kitu íli. May ummán kitu napalábas nga algaw, atán da napatay da nga iIsrael kitu kalsáda nga mameyag ka Betel, se kitu kalsáda nga mameyag ka Gibeá, se kitu tal-tálun. Tallu púlu nga iIsrael tu napatay da. ³² Ay gapu kitun, ay dálin datu iBenjamin nu inábà da tutu wala ngin manin datu iIsrael. Ngamay nán datu iIsrael, “Managtág tada ta senu aplan ditta kiya kalsáda, ay umadayyu da kiya íli.” ³³ Ay datu iIsrael nga impal datu iBenjamin, ay nawe da nagguurnung ka Baal-tamar. Ay datu nagsirù a kabbulun da kitu pane sirbútán natu íli Gibeá, ay lummawán da pe yin kitu nagsiruán da. ³⁴ Ay uwad da sangapúlu ríbu wa suldádu wa iIsrael nga napíli da. Aggída tu nakigubát kadatu iBenjamin. Napanat tutu wala tu gubát. Akkan ammu datu iBenjamin nga tagay da marápun nin.

³⁵ Sinengán ne APU datu iIsrael kitun nga algaw. Ay tútu inábà da datu iBenjamin. Kitun na algaw, ay duwa púlu se limma ríbu se magatut tu natay kadatu suldádu wa iBenjamin; sikkaarmas da ngámin.

³⁶ Ay kitun nala nga nammuwán datu iBenjamin nga naábà da ngin.

Nagatrás datu duddúma nga iIsrael kadatu suldádu wa iBenjamin, ta senu atán waya datu kabbulun da nga nagsirù nga mangraut ka Gibeá. ³⁷ Ay kane makaadayyu kurug datu suldádu wa iBenjamin kitu íli da, ay ittu pe yin tu nangraut datu nagsirù a iIsrael kitu íli, se da pinatayán datu ngámin na atán kitúni na. ³⁸ Tu naggaamomanán datu nagsirù se datu kabbulun da, ay nu atán masingan da nga atù nga maggayát kitu íli, ³⁹ ay ittu tun tu pangemaddán datu kabbulun da nga nagpì-tagtág nga darupan da pe yin datu suldádu nga magappal kaggída. May kitun na oras ay uwad din tallu púlu wa iIsrael tu napatay datu suldádu wa iBenjamin, ay nán da, “Inábà tada kurug manin daya iIsrael!” ⁴⁰ Ngamay

kane maglingay datu suldádu wa iBenjamin, ay nasingan da tu nànga atù kitu bátug tu íli da. ⁴¹ Ay díkod datu iIsrael pe yin tu dumarup kaggída, ay tútu nagriiddù datu iBenjamin nin. ⁴² Ay nagtatálaw da ngin nga mameyag ka ir-ir-er, may impal datu iIsrael da, ay lummawán pe yin datu nangraut kitu íli nga ittu datu nagpatay kaggída. ⁴³ Pinalebután datu iIsrael da, ay akkan da tutu wala inungatán da nga impal panda ka Gibeá, ka pane lattakán. ⁴⁴ Sangapúlu se walu ríbu tu natay kadatu naturad nga suldádu datu iBenjamin. ⁴⁵ Atán datu magtálaw nga mameyag kitu ir-ir-er kitu Batu ka Rimmon. Ngamay limma ríbu datu pinatay da kaggída kitu daddalenán. Impal datu iIsrael da panda ka Gidom, ay duwa ríbu pikam tu napatay kaggída. ⁴⁶ Ay díkod tu dágup datu natay kadatu suldádu nga iBenjamin kitun na algaw, ay duwa púlu se limma ríbu nga pabeg naturad da makigubát. ⁴⁷ May uwad da nga annam gatut kaggída tu nagtálaw kitu Batu ka Rimmon. Nag-agyán da kitúni ka appát búlán. ⁴⁸ Ay se yala nagulli datu iIsrael kitu íli se da pinatayán datu nabansi nga iBenjamin, meráman datu an-animál da. Ay se da ngala sinìdug datu ngámin íli nga sákup Benjamin.

Nagsápul datu iIsrael ka ipaatáwa da kadatu iBenjamin

21 Nagguurnung datu iIsrael ka Mizpa, se da nga nagsipata nga nán da, “Awan kadàtada ya mangipalúbus nga makiatáwa daya annánà tada nga babbay kadaya iBenjamin.” ² Ay se da ngala nawe ka Betel, se da nagtugaw nga sumángu ke Dios. Nagugolán da nga nagpanakit panda kane gabi. ³ Ay nán da, “O APU nga Dios na Israel! Taanna, tura nàwa idi. Umawan ya isa nga tangámalan na Israel?” ⁴ Ay kane kaláwa, ay gummabi nga ginumniya datu tolay, se da nangwa ka altár kitúni na. Ay se da nagdátun ka dátun pára ki agkakappiya, se dátun na masìdug. ⁵ Ay se da nán, “Inna kadaya tangámalan na Israel ya akkan inumbet nakigímung ka Mizpa ki àráng ne APU?” Ata kitun ay nagsipata da ki àráng ne APU nga nu iinna ya akkan umbet ki àráng ne APU ka Mizpa, ay masápul matay da. ⁶ Ay tútu napalotán tu pannakit da, gapu kitu nàwa kadatu wawwági da nga iBenjamin. Ay nán da, “Kídi nga algaw, nippà ya isa kadaya tangámalan na Israel. ⁷ Ay kawà na ngin ya pangalàán tada ka ipaatáwa tada kadaya nabansi pikam nga iBenjamin, ay nagkari tada mà a akkan tada ipalúbus nga ipaatáwa daya annánà tada kaggída?” ⁸ Ay

kitu nagsaludsud da nu, atán isa kadaya tangámalan na Israel ya akkan inumbet ki àráng ne APU ka Mizpa, ay nammuwán da nga akkan inumbet datu iJabes-gilead. ⁹Ata kane sinnan datu ngámin tolay, ay áwan nala oray isa kadatu iJabes-gilead. ¹⁰Ay díkod nangibon da ka sangapúlu se duwa ríbu nga suldádu nga mawe ka Jabes-gilead nga mawe magpatay kadatu ngámin na tolay kitúni babbay mán onu annánà. ¹¹Ay nán da nga nebílin, “Ummán kídi ya kuwaan nu: patayan nu ngámin da lalláki se daya babbay nga akkan nin babbalásang.” ¹²Ay uwad appát gatut nga babbalásang tu nasmà da nga áwan pikam neallayán na laláki. Ay ittu datu inalà da, se da nippan da ka Shilo ka Canaan.

¹³Ay se yala nangibon datu nagguurnung nga iIsrael ka mawe kadatu iBenjamin na nagsirù kitu Batu ka Rimmon nga makikappiya da ngin kaggída. ¹⁴Ay díkod nagulli kurug datu iBenjamin. Ay se yala nepaatáwa datu iIsrael kaggída datu babbalásang nga iJabes-gilead nga akkan da pinatay. May kúráng datu babbay kaggída.

¹⁵Ay nakalakkán tutu wala datu tolay kadatu iBenjamin, ta insayán ne APU ka isa nga tangámalan ya Israel. ¹⁶Ay díkod nán datu iIsrael kadatu ap-apu da, “Kawà na ya pagsapúlán tada ka ipaatáwa tada kadaya duddúma nga iBenjamin, ay natay mà ngámin datu babbay da? ¹⁷Ay masápul atán gakagaka daya nabansi nga iBenjamin ta senu akkan tutu wala umawan ya isa nga tangámalan na Israel. ¹⁸May akkan tada mà mabalin na ipaatáwa kaggída daya annánà tada, ta nesipata tada ngin nga mapánis ya mangipalúbus nga atawán na iBenjamin ya an-anà na.” ¹⁹Ay se da nga nadamdám nga tagay yin tu piyasta ne APU ka Shilo. Ya Shilo, ay atán ka pane dáya na Betel, se pane ka allod ka Lebona se pane lattakán natu kalsáda kitu nagbátán na Betel se Shekem. ²⁰Ay tútu nán da kadatu lalláki nga iBenjamin nga áwan pikam atáwa, “Mawe kayu magsirù kadaya kamulán úbás. ²¹Ay nu umbet daya babbay nga iSilo nga mawe makisála ki piyasta, ay lumawán kayu, se kayu manugkam ka piyán nu atawán, se nu wala ippan ka balay nu. ²²Ay nu umbet magfríri kadakami daya ama onu wawwági da, ay nán mi ngala kaggída, ‘Ay pangaási nu ta bay-án nuda ngala ngin, ta kúráng datu babbay nga tiniliw mi kitu nangraut mi ka Jabes-gilead. Ay akkan kayu pe makabásul ki angngipaatáwa nu kadaya annánà nu kaggída.’” ²³Ay díkod kinuwa kurug datu lalláki nga iBenjamin tu nebílin da nga kuwaan da. Ay nagpíli tu isaisa kaggída kadatu babbalásang nga mawe magsála, se da inalà nga

netálaw. Ay se da nagulli yin kitu lusà da, ay se da nga pinolit kammin datu íli da. Ay nagyán da kitúni yin. ²⁴ Ay díkod nagguulli pe datu ngámin na ilsrael kadatu tangámalán da se pam-pamilya da.

²⁵ Ay kitun nga al-algaw, ay áwan ya ári ka Israel. Ay tútu kuwaan kampela datu tolai yin datu ammu da nga napiya nga kuwaan.